БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 103 (17.981) • 5 май 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

МИЛЛИОНЛАР МИНБАРИ

Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг клубига турли касбдаги кишилар, атласчи ишчилар, шаҳар мактабларининг ўқитувчилари, врачлар, партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари — «Совет Ўзбекистони» газетасининг ўқувчилари, фаол ишчи мухбирлари тўпланишган. Минбарда — КПСС XXVI съездининг делегати Муҳсин Қорабоев, у газета саҳифаларида босилган материалларни ўзига хос манфаатдорлик билан, малакали таҳлил қилмоқда. Ишлаб чиқариш новаторининг эътиборини қолаверса газетхонлардан кўпчилигининг эътиборини ўзига жалб қилган нарса илғорларнинг иш тажрибаси ҳақидаги лавҳа бўлди...

Совет воқелигининг одатдаги кўринишларидан бири бўлиб қолган бундай манзарани кундалик ҳаётимизда кўплаб учратасиз. Зотан ленинча анъаналарга чексиз содиқ совет матбуоти ҳамиша жанговар пропагандист, агитатор ва ташкилотчи бўлиб майдонга чиқмоқда. У ижтимоий фикрнинг ифодачиси сифатида халқ оммаси билан содда ва жонли тилда гаплашади, меҳнат аҳлининг дилидан ўтган энг муҳим ҳаётий масалаларни ўртага қўяди, партия ва халққа коммунистик бунёдкорликнинг долзарб вазифаларини ҳал этишда кўмаклашади.

Мана шунинг учун ҳам ҳар йили Матбуот кунини газета ва журналлар, ноширлар ва матбаачилар, бошқа ахборот органлари ходимлари билан бир қаторда барча совет кишилари мамлакат ҳаётидаги улкан ижтимоий-сиёсий воқеа сифатида, совет кишиларининг умумхалқ байрами, совет матбуоти қудрати ва битмас-туганмас имкониятларининг жанговар кўриги сифатида кутиб оладилар. Бу галги байрамнинг файзи, аҳамияти янада бошқача! Матбуот куни жонажон Коммунистик партиямизнинг тарихий XXVI съезди қарорларини амалга ошириш учун кураш авжи қизиган, юксак сиёсий кўтаринкилик вазиятида нишонланмоқда.

Совет матбуоти ходимлари ўзларининг байрамини бажарилган ишларга партиямизнинг олий анжумани талаблари нуқтаи назаридан ёндашган ҳолда кутиб олишаётир. Мамлакатимизнинг барча бурчакларида бўлгани каби серқуёш республикамиз меҳнат аҳли Совет матбуоти кунини кенг нишонламоқда. Революциядан олдин маҳаллий аҳолиси ёппасига саводсиз бўлган ўлкамизда бугун ҳар бир хонадон ўрта ҳисобда тўрттадан газета ёки журналга обуна бўлган. Республикамизда ҳозир ўзбек, рус, қорақалпоқ, қозоқ, тожик, татар тилларида жами 281 та газета, 83 та журнал нашр қилинмоқда. Умуман Ўзбекистонда шу кеча-кундузда тарқалаётган вақтли нашрларнинг умумий тиражи 15 миллион нусхадан ошиб кетди.

Республикамиз ҳақли равишда кенг китобхон ўлкалардан ҳисобланади. Бизда ҳозир йилига 35 миллион нусхада 2 мингдан ортиқ номда китоб нашр қилинади. Кейинги йилларда ўзбек тилида марксизм-ленинизм классиклари асарларининг кўплаб нусхада нашр этилганлиги, хусусан В. И. Ленин асарлари тўла тўпламининг ўзбек тилида ўқувчиларга етиб борганлиги, ўртоқ Л. И. Брежнев ва КПСС ҳамда Совет давлати бошқа раҳбарлари танланган асарлари, нутқлари ва мақолалари тўпламларининг чиқарилганлиги, биринчи «Ўзбек совет энциклопедияси»ни нашр этиш тугалланганлиги ва бошқалар республикамиз сиёсий-маданий ҳаётидаги муҳим воқеалардан бўлди.

Энг муҳими, республикамиз сиёсий-иқтисодий ва маданий ҳаётининг барча жабҳаларида матбуотнинг роли тобора ошиб бормоқда. Республика матбуоти, В. И. Ленин васият қилганидек, Ўзбекистон партия ташкилотида оммани иқтисодий жиҳатдан қайта тарбиялашдан тортиб то унда коммунистчасига меҳнат қилиш иштиёқини шакллантиришга қадар, социалистик хўжаликни ташкил этишдан то юксак умумий механизациялашган ва автоматлашган ишлаб чиқаришга қадар амалга оширишн лозим бўлган ва муваффақиятли тарзда рўёбга чиқарилган кўп қиррали ташкилий, сиёсий-тарбиявий ишларда матбуотнинг ҳам ўз муносиб ўрни бор. Бугунги кунда матбуот маҳаллий партия комитетларига меҳнат аҳлининг бутун куч-ғайратини ва ижодий ташаббускорлигини КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш — ўн биринчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини шараф билан бажариш учун курашга, иш самарадорлиги ва сифатини оширишга сафарбар этиш ҳамда совет кишилари онгида юксак коммунистик ғоявийлик ва буюк Ленин ишига, Октябрь ишига садоқат ҳиссини мустаҳкам қарор топтиришда беқиёс даражада катта ёрдам бермоқда.

Қатор матбуот органлари КПСС XXVI съезди қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш, меҳнаткашлар орасида олиб борилаётган идеология ишларининг самарадорлигини ошириш борасида яхши ташаббуслар билан чиқмоқдалар. Бу соҳада «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда», «Тошкент ҳақиқати», «Жиззах ҳақиқати» ва «Джизакская правда», Охунбобоев район «Ленин йўли», Муборак район «Дўстлик байроғи» газеталари, Наманагандаги шойи газламалар комбинатининг «Ишчи шарафи» кўп тиражли газетаси коллективлари алоҳида ибрат кўрсатмоқдалар. Улар шу кеча-кундузидаги ҳаётий туб масалаларни кўтариб чиқмоқдалар, илғорлар тажрибасини кенг ёймоқдалар, идеология ишининг самарадорлигини ошириш учун кураш борасидаги намунали ишларни кенг ёритмоқдалар. Уларнинг саҳифаларида замондошларимизнинг ҳаёти, меҳнат фаолияти, маънавий дунёси, қишлоқларимизнинг маданий қиёфаси ва бошқа муҳим проблематик масалалар атрофлича ўз аксини топмоқда.

Айни ана шу ҳолат совет матбуотининг халқчиллиги ва оммавийлигини, унинг демократизмини белгилайдигина эмас, балки матбуот сўзининг самарадорлигини ҳарчанд оширади, унинг жамият ҳаётига таъсирини кучайтиради. Матбуот органига партиявий раҳбарлик яхши йўлга қўйилган ва матбуот фаолияти доимо йўналтирилиб турган тақдирда эса унинг кенг меҳнаткашлар оммаси билан алоқаси ҳамиша мустаҳкам бўлиб, авторлари доираси ҳам кенгаяди, бундай матбуот органида кўтариладиган масалалар ҳам, уларни баён этиш формалари ва услублари ҳам ранг-баранг бўлади. Зотан, партиямиз бизни босиб чиқарилаётган ҳар бир мақолани фактларнинг ҳаққоний ва оператив баён этилишинигина эмас, уларнинг чуқур анализ қилиб борилишини, жиддий умумлашмаларни ҳам кутаётган кишилар билан жиддий гап олиб бориш деб қарашга ўргатади.

Партиямиз совет журналистлари матбуотимизнинг кўп миллионли активлари билан биргаликда партиявий журналистиканинг ленинча принциплари ва анъаналарига амал қилган ҳолда, ҳамиша юксак даражада ижтимоий активлик кўрсатиб ва масъулиятни сезиб иш кўрадилар деб қатъий ишонади. Бугун матбуот кунида мамлакатимиздаги барча матбуот ходимлари сингари, Ўзбекистон матбуотининг жонкуярлари жонажон партиямизнинг бу юксак ишончини оқлаш учун бутун куч-ғайратларини, истеъдоди ва қобилиятини батамом сафарбар этажакларини изҳор қилмоқдалар.

БУГУН—СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

Ленин иш устида.

П. Васильев чизган расм.

КПСС XXVI съезди қарорлари—ҳаётга!

ИПАК ПАХТА ИСТИҚБОЛИ

Ҳар қандай янгилик ҳаётда ўз ўрнини топгунча кўп қарама-қаршиликлар, тўсиқларга дуч келади, синовлардан ўтади. Ниҳоят, афзалликлари, самарадорлиги эътироф этилгач, ишлаб чиқаришда ўзига муносиб ўрин олади.

Областимизда ингичка толали пахта етиштириш масаласи кун тартибига қўйилганда ҳам шундай бўлди. Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари ингичка толали пахта етиштириш билан шуғулланишга рўхуш беришмади, бунга ер шароити мос келмаслиги, уруғлик чигит синовдан ўтказилмаганлиги, техникани қайта жиҳозлаш зарурлигини, энг муҳими — ингичка толали пахтанинг сир-асрорини биладиган мутахассис кадрлар етишмаслигини рўкач қилишди. Тўғри, ўша кезларда бу муаммони ҳал қилиш қийин вазифа эди. Ипак пахта етиштиришнинг уддасидан чиқа оламизми ёки йўқми? Ҳамма шу ҳақда ўйларди.

Область партия комитети масалага жиддий ёндашди. Областда ингичка толали пахта етиштириш мумкин ва лозим. Бунинг учун ҳамма имкониятлар бор. Партия ташкилотлари давлат аҳамиятига эга бўлган ишни қўлга олишлари, ҳосил тақдири учун мутахассисларнинг ташкилотчилик роли, меҳнаткашларнинг масъулиятини оширишлари керак. Техникани қайта мослаштириш лозим бўлса, бу ишнинг уддасидан чиқадиган инженер-техник ходимлар, механизаторларга эгамиз. Вазифа деҳқонларда ипак пахтага муҳаббат уйғотишдан, уларга агротехника қоидаларини қунт билан ўргатишдан иборат.

Амалда шундай қилиняпти. Ипак пахта майдонлари тобора кенгайтирилиб, ихтисослаштирилган хўжаликлар тузилди, бўлимлар, бригадалар ташкил қилинди, агротехника тадбирлари ишлаб чиқилди. Қадрларга фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибаси ўргатилди ва механизация ҳукмрон кучга айлантирилди. Уруғшунос олимлар серҳосил, районлаштирилган, об-ҳаво ва иқлим шароитига мос, эртапишар навлар яратиб беришди, тупроқ картограммалари ишлаб чиқилди. Шундай қилиб, областимизда ингичка толали пахта етиштиришга киришилди, дастлабки йилларданоқ яхши натижаларга эришилди.

1975 йилда область бўйича 22 минг гектардан кўпроқ майдонда ғўза ўстирилиб, гектаридан 24,8 центнердан ипак пахта ҳосили олинди. 1980 йилга келиб майдон салкам 45 минг гектарга, ялпи ҳосил 103 минг 362 тоннага етказилди. Шаҳрисабз, Қарши, Косон районларида ҳосилдорлик деярли 32 центнерга кўтарилди, план ва мажбуриятлар шараф билан бажарилди. Кўплаб рекорд ҳосил усталари — бўлим бошқарувчилари бригадирлар етишиб чиқди. Тажриба шуни кўрсатдики, агротехника қоидаларига тўла риоя қилинса ипак пахтадан ҳам оқ пахта сингари гектаридан 55—60 центнердан хирмон кўтариш мумкин. Областда юқори ҳосил усталарининг тажрибасини кенг кўламда оммалаштириш чоралари кўриляпти.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари»да республикамизда ўн биринчи беш йилликнинг ҳар йилида ўртача 5 миллион 900 минг тонна пахта, шу жумладан, 400—420 минг тонна ингичка толали пахта тайёрлаш вазифаси қўйилди. Бу вазифани муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшишни қашқадарёлик ипак пахта ижодкорлари ўзларининг шарафли бурчи деб биладилар.

Областимиз қишлоқ меҳнатчилари олдида улкан ва шарафли вазифалар турибди. Улар 1981 йилда 44.500 гектар майдонда ингичка толали пахтадан юқори ҳосил етиштиришлари, 120 минг тонналик маррани эгаллашлари, ялпи пахта миқдорини эса 650 минг тоннага етказишлари керак. Область партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг асосий диққат ва эътибори ана шу вазифани шараф билан адо этишга қаратилган. Область партия комитети оқ пахта ва ингичка толали пахта етиштирувчи хўжаликлар раҳбарлари, мутахассислари зиммасига чигит экишни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан қисқа фурсатларда ўтказиш, айниқса ингичка толали пахта майдонларининг тўла, гектарларнинг бўт бўлишини таъминлаш вазифасини юклаган эди. Бу вазифа шараф билан бажарилди.

Шу кунларда қишлоқ хўжалик ходимлари, хусусан мутахассислар олдида ғоят муҳим вазифалар турибди. Тракторлар, механизм-агрегатларнинг юқори унум билан ишлашини таъминлашимиз, ғўза парваришида кунлик графикларнинг ортиғи билан бажарилишига эришмоғимиз керак. Чунки ғанимат фурсат ўтяпти, ердан нам кўтариляпти, сув эса ўтган йилдагидан анча кам. Мутахассислар ҳамиша далаларда бўлишлари, меҳнатни ташкил қилиш, сифатни намунали йўлга қўйишда экипажлар аъзоларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Ингичка толали пахта чигити экилган майдонларда парвариш эрта бошланди, кўпчилик хўжаликларда унинг биринчиси тугалланди. Ниҳоллар барқ уриб ўсяпти. Лекин культивация, озиқлантиришни бутун чоралар билан кучайтирмоғимиз керак. Бирорта чопиқ тракторининг бекор туриб қолиши, графикларнинг бажарилмаслигига йўл қўймаслигимиз лозим. Ҳамма жойда мутахассисларнинг ташкилотчилик ролини кучайтириш даркор.

Ҳаво илиқ келиши, қаттиқ совуқлар бўлмаслиги оқибатида қишлоқ хўжалик зараркунандалари кўпроқ сақланиб қолди. Агар олди олинмаса тез кўпайиб кетиши мумкин. Шунингдек, бегона ўтлар ҳам авжга киряпти. Хўжаликларимизда чигит билан бир вақтда эгатлар ёнига минерал ва органик ўғит солинди, гербицидлар сепилди. Шундай қилиб, келгусида ниҳолларнинг тез ва соғлом ўсишига қулай шароит яратиляпти.

Шу кунларда чигит экилган майдонларда комплекс ғўза парваришини кучайтириш диққат марказимизда турибди. Бу борада қўшимча тадбирлар амалга ошириляпти. Айни кезда ғўзаларни озиқлантириш учун етарли миқдорда ўғит жамғариб қўйилмоқда. Ҳар гектар майдонда ер шароитига қараб 130—150 минг тупгача соғлом кўчат бўлиши таъминланиши лозим. Ингичка толали пахта ғўзаси оқ пахта ғўзасига нисбатан кўпроқ сув, ўғит ва парвариш талаб қилади. Шуни ҳисобга олиб, графиклар тузилди ва ижрочиларга етказилди. Ингичка толали пахтадан кўп, юқори сорт ҳосил етиштириш мусобақаси ҳамма жойда кенг қулоч ёйдирилмоқда.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг съездаги илҳомбахш докладидан руҳланган областимиз пахтакорлари бу йил она-Ватанга 650 минг тонна пахта, шу жумладан 120 минг тонна ингичка толали пахта етказиб бериш учун бор имкониятларни ишга солиб, астойдил меҳнат қиладилар.

З. АСРОРОВ,
Қашқадарё область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЁЗУВЧИ, «ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИНИНГ БОШ РЕДАКТОРИ МИРМУҲСИН (М. МИРСАИДОВ)НИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан ёзувчи, «Шарқ юлдузи» журналининг бош редактори **Мирмуҳсин** (Мирмуҳсин Мирсаидов) **Халқлар Дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1981 йил 30 апрель.

СЎНГГИ СОАТДА...

УЛАН-БАТОР. Монголиянинг 70 мингдан кўпроқ коммунистлари номидан вакил бўлиб келган МХРПнинг 800 дан зиёд аъзолари Монголия Халқ революцион партиясининг 26 май куни Улан-Баторда очиладиган XVIII съезди ишида қатнашади. Улар мамлакатда бўлиб ўтган аймоқ ва шаҳар партия конференцияларидан сайланган. Бу конференциялар бўлажак партия анжуманига тайёргарликнинг муҳим босқичига айланди.

АФИНА. Энг йирик оппозициячи партия бўлган Умумгреция социалистик ҳаракат партияси раиси А. Папандреу Буюк Британия бош министри М. Тэтчерга телеграмма юбориб, Лонг Кеш қамоқ лагерида маҳбус Р. Сэндснинг ҳалок бўлишига йўл қўймасликка даъват этди.

КОБУЛ. Апрель революцияси душманларининг пропагандаси таъсири остида юртини ташлаб кетган гражданлар Афғонистонга қайтиб келмоқда. Бахтар агентлигининг хабар беришича, кейинги кунларда 250 дан кўпроқ афғон оиласи АДРга қайтиб келди.

Сўнгги бир йил ичида Афғонистонга жами салкам 200 минг киши қайтиб келди.

ТОКИО. Японияда ўтган молия йилида истеъмол моллари нархи 6,2 процент ошди. Нархнаво 1975 йилдагига нисбатан 142 процент кўтарилди. Киодо Цусин агентлиги ана шуни хабар қилди.

(ТАСС, 4 май).

«ЎН БЕШЛАР ТАШАББУСИ» АМАЛДА

ВАЪДАГА ВАФО

В. КЛИМОВА ЎЗ СЎЗИНИНГ УСТИДАН ЧИҚДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика саноат корхоналари, транспорт ташкилотлари ишлаб чиқариш илғорларининг ўн биринчи беш йилликда ўн йиллик ва ундан ҳам кўпроқ топшириқларни бажариш соҳасидаги ташаббусини маъқуллаб, қарор қабул қилди. Жонажон республикамизда илғорларнинг ташаббуси кенг қанот ёзиб уларнинг издошлари сафи кун сайин кенгаймоқда. ЎзТАГ мухбири А. Фозилов қуйидагиларни хабар қилади:

Бухоро тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Валентина Ильинична Климова 4 май куни 28 та станокда газлама ишлаб чиқариш ярим йиллик планини бажарди. У йил бошидан бери нормадаги 16 станок ўрнига 28 та ускуна комплектига хизмат кўрсатди. Шунинг учун ҳам Валентина нормадаги 37.417 метр ўрнига 63.539 метр юқори сифатли тик тўқиб берди.

В. И. Климова ана шу марраки эгаллаб, хизмат зонасини яна ҳам кенгайтирди. Бундан буён у 28 та эмас, 36 та тўқув станогида ишлаб, тармоқ нормасини икки баравардан зиёд оширади. Машҳур тўқувчи «Ўн бешлар ташаббуси» қатнашчиларидан бири сифатида майдонга чиқиб, ана шундай меҳнат унумдорлигига эришишга сўз берди.

Комбинатнинг барча цех, участка ва бригадаларида энг яхши ишчилар Валентина Ильиничнадан ўрнак олмоқдалар. Хумор Қодирова, Манзура Ниёзова, Александра Попова, Саидқул Наврўзов, Надежда Чубарева ва Бухоронинг бошқа илғор тўқувчилари хизмат зонасини кенгайтириб, 1986 йилгача икки шахсий беш йиллик топшириғини бажаришга қарор бердилар.

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛАМИЗ

УЛКАН РЕЖАЛАР

Қашқадарё области чорвадорларининг 1981 йилги социалистик мажбуриятларида КПСС XXVI съезди қарорлари асосида чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш ва аҳолининг эҳтиёжларини тўла-тўкис қондиришга кўпроқ ҳисса қўшиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланган. Колхозимиз чорвадорлари бу қимматли ташаббусга қўшилиб, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида янги юксак мажбуриятларни қабул қилдилар.

Ҳозир фермамизда планда белгиланган 1235 бош ўрнига 1270 бош қорамол, шу жумладан, 350 бош сигир бор. Қорамолларни 1300 бошга, сигирлар сонини 400 бошга етказиш, чўчқаларни икки баравар ва паррандаларни бир ярим баравар кўпайтириш мажбуриятини олдик. Ўтган йили 107 тонна гўшт, 783 тонна ялпи пландагидан 100 тонна кўп сут етиштирилган эди. Бу йил гўшт ва сут етиштириш 20 процент, тухум 1,5 баравар кўпаяди. Гўшт учун топшириладиган ҳар бир қорамолнинг ўртача вазни 420 килограммга етказилади, маҳсулотларнинг таннархи анча камайтирилади.

Олинган мажбуриятларни амалда бажариш учун энг аввало чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, икки йиллик план ҳажмида озуқа жамғариш чораларини кўрмоқдамиз. 157 гектар эски беда ва 90 гектар янги беда, 130 гектар маккажўхори майдонларида ҳосилдорликни ошириб, 3500 тонна дағал хашак, минг тонна беда пичани тайёрлаш, 1500 тонна сенаж, 4 минг тонна маккажўхори силоси бостириш режаларини белгиладик.

Чорвадорларимиз социалистик мусобақани авж олдириб, меҳнатда янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Давлатга гўшт, сут, тухум сотиш квартал ва ярим йиллик планлари ошириб бажарилди. Бузоқбоқар Иброҳим Жуманиёзов, сут соғувчилардан Ўғилжон Норматова, Сора Раҳматуллаева каби мусобақа ғолибларининг сафи кенгаймоқда. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳажмини кун сайин кўпайтириш, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилги марраларини эгаллаш учун астойдил кураш олиб борамиз.

Х. ОТАЖОНОВ,
Хива районидаги Ленин номли колхознинг ферма мудири.

КАРЛ МАРКС НОМИДАГИ ОЛТИН МЕДАЛЛАР БЕРИЛДИ

СССР Фанлар академиясининг президиуми 1981 йилги Карл Маркс номидаги олтин медалларни академик **Петр Николаевич Федосеевга** ва ўртоқ **Густав Гусакка** беришга қарор қилди.

Карл Маркс номидаги олтин медаль СССР Фанлар академиясининг олий мукофоти бўлиб, ижтимоий фанлар соҳасидаги жуда катта ютуқлар учун берилади.

Академик П. Н. Федосеев — КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Фанлар академияси президиуми ижтимоий фанлар секциясининг раиси, бир қанча чет эл фанлар академияларининг фахрий аъзосидир. У — жамиятшунос олим сифатида танилган, марксизм-ленинизм фалсафаси ва социологияси проблемаларига оид кўпгина асарлар ёзган. У диалектик ва тарихий материализм проблемаларини, табииётнинг фалсафий проблемаларини, КПСС ва жаҳон революцион ҳаракати тарихини ишлаб чиқишга катта ҳисса қўшган.

* * *

Ўртоқ Густав Гусак — ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти, Чехословакия ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбобидир. У икки марта ЧССР Қаҳрамони. Ўртоқ Густав Гусак атоқли жамиятшунос олим сифатида ҳам кўпчиликка маълум. Унинг марксизм-ленинизмнинг ижтимоий тараққиёт назарияси актуал масалаларини ва социалистик қурилиш проблемаларини ривожлантиришдаги жуда катта хизматларини илмий жамоатчилик юксак баҳолади. У марксизм-ленинизм назариясининг актуал проблемалари юзасидан кўпгина сермазмун асарлар ёзган.

Густав Гусакнинг «Ленинизм ва Чехословакиядаги коммунистик ҳаракат», «Лениннинг партия тўғрисидаги таълимоти ва Чехословакиядаги воқелик», «Партия, давлат, халқ», «СССР — революцион куч ва илҳом манбаи», «Тинчлик ва озодлик», «Танланган мақолалар ва нутқлар» ҳамда бошқа асарлари Чехословакияда ва чет элларда жуда машҳурдир.

БУГУН — СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

ЭНГ ОММАВИЙ, ЭНГ ХАЛҚЧИЛ

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ ИРОДАСИНИНГ КЎЗГУСИ

Биз ривожланган социализм шароитида — совет кишиларининг умумтаълим тайёргарлиги ғоят юксалган, ақл-заковати ўсган, маънавий талаб ва эҳтиёжлари ошган жамиятда яшамоқдамиз. Унинг зафарли байроғига «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!» шиори ёзиб қўйилган. КПСС XXVI съезди жамиятимизни олға томон ривожлантиришнинг жуда катта иқтисодий ва социал режаларини белгилаб берди. Шу кунларда ҳамма ерда «Самарали ва сифатли ишлаймиз!» шиори остида партия белгилаган режаларни, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ошириб адо этиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тобора кенг қулоч ёймоқда. Ана шу умумхалқ бунёдкорлик иши жараёнида қўлга киритилаётган муваффақиятлар, партия ва халқимизнинг куч-ғайрати, ақл-заковати билан ҳал этилаётган проблемалар, маънавий ҳаётимиздаги туб ўзгаришлар матбуот нашрлари саҳифаларида ўзининг тўлақонли ифодасини топмоқда. Совет кишилари ҳар тонгни ҳали бўёғи қуриб улгурмаган газеталарни кўздан кечириш билан бошлайдилар. Газеталар, журналлар ва бошқа матбуот нашрларидан ўзларининг журъатли меҳнатларида, серфайз ҳаётларида илҳом оладилар. Ҳа, бизнинг халқимиз ёппасига саводхон, бизнинг диёримиз ёппасига саводхон диёр. Қуйида Совет матбуотининг тўлақонли ишлари ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар туркумини ўқийсиз.

САМАРАЛИ ВА ТАЪСИРЧАН

Лола ОЛЛАШУКУРОВА,
Тўрткўл район партия комитетининг секретари

Газета ва журнал, китоблар эндиликда ҳар бир оила ҳаётига чуқур сингиб, матбуот нашрларининг эҳтиросли партиявий сўзи кириб бормаган хонадон йўқ. Биз иш кунини радио ахборотларини тинглаш, газета материалларини ўқиш билан бошлаймиз. Зеро, бу ҳаёт тақозоси, давр талабидир. Чунки партия ходими кундалик ҳаётимизнинг долзарб масалалари билан яқиндан танишиб бормоғи, совет кишилари яратувчилик меҳнатининг мавжини тўла-тўкис ҳис этиб туриши керак.

Совет матбуотини ҳаётимизнинг ойнаси деймиз. Ғоят ўринли бу ўхшатишда халқимизнинг матбуотга меҳр-муҳаббати ҳам, ишончи ҳам ўз ифодасини топган. Районимизни олиб кўрайлик. Бугунги Тўрткўл саноати гуркираб ривож топиб бораётган, қурилишлар кўлами ниҳоятда кенгайиб кетган, пахтачиликда рекорд кўрсаткичларни қўлга киритаётган, маданият барқ уриб, ривожланиб, кишиларнинг маънавий савияси ва билимдонлиги ўсган райондир. Ҳаётимиздаги деярли барча қувончли ҳодисалар, бизни ташвишга солаётган муаммолар «Коммунизм ғалабаси» район газетасида ҳам ўзининг муайян ифодасини топаётир. Газетанинг фақат биргина сонини кўздан кечириш унинг тематикаси ранг-баранглигидан, материалларининг жанр хусусияти кенгайиб бораётганлигидан дарак беради. «КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга», «Партия турмуши: хўжаликка раҳбарлик», «Ҳеч ким, ҳеч нарса унутилмайди», «Мактаб ҳаёти», «Спорт» — булар айнан бир сонни кўздан кечиришдагина назарга тушадиган рубрикалар. Шунинг ўзи газета редакцияси ҳаётимизнинг долзарб масалаларини илғаб олишга уринаётганлигидан, партия съезди руҳига ҳозиржавоб бўлишга интилаётганлигидан дарак беради.

Съездда ўртоқ Л. И. Брежнев совет журналистлари, матбуотнинг кўпсонли жамоатчи активлари ҳақида илиқ гаплар айтди. Бунга жавобан матбуот ходимлари ҳар бир мақола, ҳар бир хабар фактлари ҳаққоний ва оператив баён этилишига эришишлари, ҳаётимизнинг долзарб проблемалари хусусида чуқур мулоҳаза юритиб, таҳлил қилиб, зарур умумлашмалар беришлари лозим. Эндиликда зерикарли узундан-узоқ мақолани бирор киши ўқимаслиги ҳеч кимга сир эмас. Шунинг учун ҳар бир материал жонли тилда ёзилмоғи, унда ҳодиса ва фактлар тўлақонли кўрсатиб берилмоғи, маънавий етук, ташаббускор замондошларимизнинг қиёфаси ўзининг мукаммал тасвирини топмоғи керак.

Булар осон вазифалар эмаслигини ҳам биламиз. Бу матбуот ходимидан тинмай ижодий изланишни, ўз маҳоратини муттасил ошириб боришни талаб қилади. Район партия комитети шуни ҳисобга олиб, «Коммунизм ғалабаси» журналистларининг камолоти, районимизда яшаб, меҳнат қилиб, газета ва журналлар билан мунтазам алоқада бўлган ишчи ва қишлоқ мухбирлари маҳоратини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Яқинда районимизда «Совет Ўзбекистони» газетасининг мухбирлар пости иш бошлади. Буларнинг ҳаммаси районимиз ҳаётини коммунистик қурилишнинг энг самарали, энг таъсирчан воситаси — матбуот саҳифаларида тўлақонли ёритиш имконини беришига шак-шубҳа йўқ.

МУСОБАҚА САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Мўйдинжон ЭРГАШЕВ,
Ленинград район «Янги Фарғона» газетасининг редактори

Партия съезди қабул қилган илҳомбахш ҳужжатлар меҳнаткашларнинг ташаббускорлик тўлқинини мавжлантириб юборди. Биз пахтакорлар ва чорвадорларнинг, ишлаб чиқариш новаторларининг янги-янги ташаббусларини кенг ёйиш, бу ташаббуслар жойларда қандай жорий этилаётганлигини изчил ёритиш йўлидан бормоқдамиз. Охунбобоев номли колхоз сут соғувчиси Ўлмасой Умрзоқованинг «Касбимизни улуғлаймиз» сарлавҳали мактуби барча чорвадорларни, сут соғувчиларни баракали меҳнат қилишга руҳлантириб юборди. Район партия комитетининг бюроси маъқуллаган бу ҳаракатга фермаларнинг ўнлаб, юзлаб меҳнаткашлари қўшилдилар. Газета Ленин номли, Охунбобоев номли «Социализм» колхозларининг чорвадорларига ўз саҳифаларидан минбар бериб, Ўлмасой издошлари тажрибасини кенг оммалаштирди. Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати, «Социализм» колхозининг бригадири Йўлдошали Давроновнинг «Келинг, мусобақалашайлик!» сарлавҳали мақоласи ҳам ўзининг даъваткор руҳи билан ажралиб туради. Қисқа муддатда ўттиздан кўпроқ бригада бошлиғи газета саҳифаларида ўз мақолалари билан қатнашиб, давроновчилар ташаббусини кенг қулоч ёйдиришга оид мулоҳазалар билан ўртоқлашдилар.

Районимиз пахтакорлари Тожикистоннинг Мастчоҳ, Қирғизистоннинг Аравон райони пахтакорлари билан шартнома асосида мусобақани йўлга қўйишган. Бу ҳаракат ҳам газетамиз саҳифасидан ўз ифодасини топмоқда. Биз мусобақадош районларнинг «Достук» ва «Машъал» газеталари билан қўшма сонлар чиқариб, меҳнат беллашуви қардошларнинг Ватанга мўл-кўл пахта етказиб бериш йўлидаги курашида қандай самара бераётганлигини ҳикоя қилувчи материалларни, лавҳа ва очеркларни кўплаб эълон қилмоқдамиз.

ҚОНИҚИШ ҲИССИЁТИ

Худойберди ЭШОНҚУЛОВ,
Сурхондарё область, «Ленин байроғи» газетасининг ўз мухбири

Ҳар бир журналистнинг ўз мавзуи, ҳар бир журналист газетхонлар ёки журналхонлар учун очадиган қўриқ бўлади. Мен Сурхон-Шеробод чўлларини ўзлаштириб, пахтазорларга айлантираётган давр қаҳрамонлари, уларнинг камолоти тўғрисида кўпроқ ёзаман. Ўз очеркларимда, бошқа материалларимда чўлни ўзлаштириш фақат йирик пахта районларини барпо этишгина эмас, балки одамларни тоблаб, уларни камолга етказувчи, характерларини чиниқтирувчи яхлит бир жараён эканлигини кўрсатиб беришга интиламан.

Чўлда ажойиб тақдирли, ҳаётининг биргина лаҳзаси замондошлари учун ғоят ибратли кишилар жуда кўп. Гагарин районидаги «Пограничник» совхозининг бригадири Эшмамат Бўриев ана шундай ажойиб инсон. Унинг «оқ пушта»си эндиликда бутун областимизда эътироф этилди, мўл ҳосил учун курашнинг муҳим омили сифатида тан олиниб, кенг жорий этилмоқда. Ана шу ижодкор инсон билан ҳар учрашганимда унинг илгари ўзим пайқамаган, илғаб етмаган янги фазилатларини, характерининг янги қирраларини топаман. Ана шу кузатишлар замонамиз қаҳрамони образини ўқимишли очеркларда гавдалантиришга ёрдам беради.

Яқинда газетамиз «Советобод» совхози партия ташкилотининг чўлқуварлар турмуш маданиятини ошириш борасидаги иш тажрибалари ҳақида атрофлича ҳикоя қилиб берди. Хўжалик сўнгги беш йилда 51 миллион 700 минг сўмдан кўпроқ даромад жамғарди. Соф фойда 13 миллион сўмга яқинлашиб борди. Табиийки, бу мактабгача тарбия муассасалари, маданий, коммунал, соғлиқни сақлаш муассасалари тармоғини кенгайтириш, алоқа хизматини яхшилаш имконини берди.

Районларда бўлиб, баъзи газета саҳифаларини кўздан кечирганингда, худди шу долзарб мавзу матбуот саҳифаларидан муносиб ўрин олмаётганлигини сезасан, киши. Кўпинча бу мавзудаги материалларда қанча хонадонда қандай маиший хизмат буюмлари борлиги санаб кўрсатилади, холос. Масаланинг моҳияти шундами? Йўқ, албатта. Бизнингча, турмуш маданияти ҳақида ёзганда, умуман, социалистик воқелигимизга чуқур назар ташлаш, одамларнинг онгида, турмуш тарзида содир бўлаётган ўзгаришларни атрофлича таҳлил қилиш лозим. Ана шундагина материални газетхонлар қизиқиш билан қабул қиладилар, шундагина қалбингда қониқиш ҳисси пайдо бўлади.

ИШЧИ МИНБАРИ

Жалил РОЗИҚОВ,
«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси катта мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Мен кўп йиллардан буён корхонамизда чиқадиган «За электрификацию» кўп тиражли газетасида фаол қатнашиб келмоқдаман. Сўнгги материалларимдан бирида резервларни қидириб топиб, ҳар бир иш жойида ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини яхшилашга ёрдам берадиган имкониятларни ҳаракатга келтириш масаласи ҳақида ёздим.

Ўн биринчи беш йиллик вазифаларининг мислсиз кенг кўламида иқтисод ва тежамкорлик муҳим аҳамият касб этмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев съездда лўндагина қилиб, экономика тежамли бўлиши керак, деб уқтирди. Ўша мақоламда ана шу қоидадан келиб чиқиб, ўзимизнинг учинчи цехимизда ҳар бир грамм резина, мис, алюминий, полиэтилен ва бошқа материалларни тежаб-тергаб сарфлаш лозимлиги ҳақида фикр юритдим. Цех халқ назоратчилари фаолияти мисолида ўз фикрларимни асослаб бердим. Цехимизда рационализаторлар ҳам самарали иш олиб боришаётганлиги, уларнинг ижодий изланишлари 128 минг сўмликдан кўпроқ маблағни тежаб қолиш имконини берганлиги ҳақида ёздим.

Кўп тиражли газетамиз редакцияси КПСС XXVI съезди қарорларини пропаганда қилишда, ғоявий-сиёсий, меҳнат ва маънавий тарбияни ёритишда ишчи мухбирларга таянмоқда. Кўпинча «КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга», «Мусобақа: тажриба ва ташаббус», «Ишчи мактублари» сингари рубрикалар остида А. Иброхимов, Н. Стрельцов, А. Шишков, С. Азимов сингари ишчи-хизматчиларнинг фамилияларини ўқиймиз. Редакция ҳузурида жамоатчилик асосида учта бўлим, цехларда самарадорлик ва сифат постлари иш олиб бормоқда. Ана шу бўлим ва постларнинг ишида 80 дан ортиқ ишчи мухбир фаол қатнашаётир.

Жамоатчи мухбирларнинг ўқуви яхши йўлга қўйилган. Натижада улар матбуотнинг хилма-хил жанрлари бўйича ўз газеталарида қатнашмоқдалар. Редакция ҳузурида адабиёт уюшмаси ишлаб турибди. Кўп тиражли газета ўзининг мазмунли, ўқимишли материаллари билан кабелчиларимизнинг ижтимоий ва меҳнат активлигини оширмоқда, меҳнаткашларни ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашга сафарбар этишда партия комитетига амалий ёрдам кўрсатмоқда.

МАТБААЧИЛАР ВАХТАСИ

Сўнгги йилларда республикамизда матбуотнинг моддий-техника базасини ривожлантириш борасида катта ишлар олиб борилмоқда. Йирик ишлаб чиқариш бирлашмалари, замонавий ускуналар билан жиҳозланган босмахоналар вужудга келмоқда. Матбуот нашрлари, китобларнинг полиграфик ижроси яхшиланмоқда.

Совет матбуоти куни арафасида Самарқанд областининг Нарпай районида янги босмахона ишга туширилди. Район полиграфчилари «Пахтакор овози» газетасини сифатли чиқариш учун жуда катта имкониятларга эга бўлдилар.

— Босмахонамиз учун янги бинонинг қурилиши, — дейди корхона директори Р. Саидаҳмедов, — Хатирчи, Пахтачи район ташкилотларига ҳам зарур хизмат кўрсатиш имконини бермоқда. Биз «Пахтакор овози» район газетасининг полиграфик ижросини яхшилаш билан бир қаторда кўплаб ташкилот ва муассасаларнинг буюртмаларини ҳам ўз вақтида сифатли адо этаётирмиз. Ишчиларимизнинг меҳнат шароити ҳам анча яхшиланди.

Кимёхон Топиболдиева Фарғона босмахонасида ҳарф терувчи бўлиб ишлайди. У ўз касбининг сирларини пухта эгаллаб, ҳар бир ишни сифатли бажаришга эришмоқда. Меҳнатсевар қизнинг иш тажрибаси дугоналари учун яхши бир мактаб ролини ўтаяпти.

Суратларда: пастда — Нарпай район босмахонасининг директори Р. Саидаҳмедов бир группа матбаачилар билан янги чоп этилаётган район газетаси сифатини кўздан кечирмоқда. Юқорида — Фарғона шаҳар босмахонасининг илғор ҳарф терувчиси Кимёхон Топиболдиева иш устида.

Т. Норқулов ва А. Тўраев фотолари.

ЖАНГОВАР ТАЯНЧ

«Марғилон ҳақиқати» газетаси Фарғона водийсидаги энг кекса шаҳар газеталаридан ҳисобланади. Унинг дастлабки сони 1931 йилнинг 1 Май куни чиқарилган. Газета ярим асрлик жуда катта ва шонли йўлни босиб ўтди. У социалистик жамият қурилишининг ленинча планини амалга оширишда, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қарорлари ҳамда кўрсатмаларини меҳнаткашлар оммасига етказишда, уларни коммунистик руҳда тарбиялашда, сиёсий ва хўжалик вазифаларини муваффақиятли адо этишга отлантиришда муҳим роль ўйнади.

Редакциянинг ижодий коллективи шаҳар партия ташкилоти раҳбарлигида газета саҳифаларида партия ва комсомол ячейкалари, корхона ва колхозлар ҳаётини, ишчи ва деҳқонларнинг янги социалистик турмуш тарзини кенг кўламда пропаганда қилишга интилди. Қулоқларга, реакцион руҳонийларга, янги турмуш душманларининг ҳар қандай пинҳоний ҳуружларига зарба берди. Синфий курашларда газета коллективи ва унинг кўп сонли активлари тобланди.

Шонли ярим асрлик юбилейини нишонлаётган коллективнинг айни кунларда КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини меҳнат коллективлари ўртасида кенг ёйиш, партия ва халқ режаларини тўла-тўкис амалга ошириш бўйича бажараётган тадбирлари ҳам диққатга сазовордир. Редакция ижодкорлари съезд қарорларидан келиб чиқиб, илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш, меҳнат коллективларидаги ички резервларни ишга солиш, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, маҳсулот сифатини ошириш, мураббийчилик ҳаракатини кенг ёйишга биринчи галдаги масала сифатида қарашмоқда.

Ю. ГРИГОРЬЕВ.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

БОШ МАВЗУ

Ульянов район «Ленинчи» ва Косон район «Шарқ юлдузи» газеталарининг сўнгги сонларидан бири ҳар икки мусобақадош районлар меҳнаткашларининг КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини зарбдор меҳнат билан нишонлаш учун кенг авж олиб кетган ўзаро социалистик мусобақасига бағишланди. Ульянов районидаги «Москва» совхози бригадасининг бошлиғи Н. Йўлдошева, Косондаги «Чорвадор» совхози бош чўпони М. Соипов, Ульянов районидаги Дзержинский номли совхоз партия комитетининг секретари М. Султонов, Косондаги «Шарқ юлдузи» колхозининг бош агрономи А. Асадов ва бошқа ўртоқларнинг мақолаларида пахтакорлар ва чорвадорлар, маккажўхорикорлар ва пиллакорларнинг социалистик мусобақада эришаётган муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилинади. Ҳар икки район газета редакцияларининг қишлоқ меҳнаткашлари мусобақасини ёритишга бағишлаб номер чиқарганлиги эътиборга лойиқ.

СОВЕТ ОЛИМЛАРИНИНГ МУРОЖААТИ

СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров бошчилигидаги таниқли совет олимлари барча илм-фан ходимларини ядро уруши хавфидан халқларни омон сақлаш, одамларга даҳшат солаётган хавф-хатарнинг моҳиятини тушуниб олишда уларга ёрдам бериш ҳамда ўз иродаси ва билимини бунёдкорлик ишига, ер юзида ҳозирги ва келажак авлодлар учун муносиб турмушни таъминлайдиган шарт-шароитни сақлаб қолишга сарфлаш учун ҳамма ишни қилишга чақирдилар.

«Жаҳон олимларига» деган мурожаатда айтиладики, қуролланиш ва айниқса ядро қуроллари билан қуролланиш пойгаси тобора кенг кўлам касб этмоқда. Қуролсизланишга оид музокаралар бир жойдан қўзғалмаяпти ёки умуман тўхтатиб қўйилган. Имзоланган шартномалар кучга кирмаяпти. Ҳарбий активликни тийиб турадиган амалдаги битимлар ва аҳдномаларга ҳужум қилинмоқда, уларнинг амалга оширилиши қасддан қийинлаштирилмоқда.

Башарти воқеалар бундан буён ҳам мана шундай тарзда давом эта берадиган бўлса, 70-йилларда чекина бошлаган уруш хавфи дунёда содир бўлаётган ҳамма воқеалар орасида ҳар қачонгидан ҳам тобора устун бўлиб қолади. Бу ўринда гап шунчаки, давлатлар ўртасидаги уруш тўғрисида бораётгани йўқ — ҳолбуки, бундай урушнинг ўзи ҳам халқлар учун оғир фожиа бўлур эди — балки бутун инсоният бошига даҳшатли оқибатлар келтирадиган ядро уруши тўғрисида бормоқда.

Вужудга келаётган вазият олимларнинг тинчлик манфаатлари йўлида зўр куч билан янги ҳаракатлар бошлашини талаб қилишига ишончимиз комил. Инсоният тоғ-тоғ қуроллар устида тинчлик бўлиши мумкин, деган гапни гўё тарих жараёнини ақл-идрок эмас, балки куч абадул абад бошқариб боради, деган гапни исботловчи хурофотлар гирдобида ўралашиб қолишига йўл қўйиб бўлмайди. Мана шу далилни қабул қилиш — уруш муқаррар ва, бинобарин, ҳалокатли ядро уруши муқаррар деган мантиқни тан олишни билдирган бўлур эди.

Бизнинг онгимиз, олимлик ва одамийлик бурчимиз милитаризмнинг инсониятга қилаётган дағдағасига қарши туғён кўтаради. Шу сабабли биз ўртоқ Л. И. Брежневнинг «ядро фалокатининг олдини олиш ҳаётий зарурат эканини кўрсатиб бера оладиган мўътабар халқаро комитет» тузиш тўғрисидаги таклифини астойдил қўллаб-қувватлаймиз. Дарҳақиқат, бу ўринда гап дунёқарашидан, ижтимоий аҳволидан, миллати ва танасининг ранги қандайлигидан қатъи назар, барча кишилар учун ҳаётий зарурат тўғрисида бормоқда. Буни ҳар бир киши англаб олмоғи керак ва бу соҳада олимлар қатъий мўътабар сўз айтишлари лозим.

(ТАСС).

ДЕНИ САССУ-НГЕССО БОШЧИЛИГИДАГИ КОНГО ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикасининг президенти, давлат бошлиғи, Министрлар Советининг Раиси Дени Сассу-Нгессо партия-давлат делегациясига бошлиқ бўлиб, шу йил май ойининг ўрталарида расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матлубот кооперацияси системасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Бухоро область матлубот союзи правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ Абдумалик **Ҳакимовга** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми давлат хавфсизлиги органларидаги кўп йил бенуқсон ишлаганлиги, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан полковник Боис Ҳамидович **Эргашевга** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист»** фахрий унвони берди.

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

Совет матбуоти куни арафасида СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретариати 1980 йилда журналистика соҳасидаги энг яхши ишлар учун ўтказилган Бутуниттифоқ ижодий конкурсларни якунлади. Энг яхши журналистлар ва редакция коллективлари СССР Журналистлар союзи мукофотлари, В. В. Воровский номли, М. И. Ульянова номли мукофотлар билан тақдирландилар.

СССР Журналистлар союзи правлениеси секретариати матбуотда, телевидение ва радиода 1980 йилги социалистик мусобақани энг яхши ёритиш учун Бутуниттифоқ конкурси натижаларини чиқарди. СССР Журналистлар союзининг Фахрий ёрлиқлари ва пул мукофотлари билан тақдирланган газеталар редакциялари коллективлари орасида **«Правда Востока»** газетаси редакцияси ҳам бор.

* * *

Ўзбекистон ССР Журналистлар Союзи правлениесининг секретариати 1980 йилда ўтказилган республика ижодий конкурсларининг якунларини чиқарди.

Ўтган йилги энг яхши журналистик ишлар конкурси бўйича қуйидаги ўртоқларга Ўзбекистон ССР Журналистлар Союзи мукофотининг лауреати унвони, кўкракка тақиладиган нишон, пул мукофоти ва Ўзбекистон ССР Журналистлар Союзининг дипломлари бериладиган бўлди:

Нурота район «Илғор чорвадор» газетасининг масъул секретари **Раҳим ҚОДИРОВ**га — шу газетада босилган «Бахшининг бахти», «Нурота булбули», «Туғилиш» сарлавҳали оқинлар ҳақидаги лавҳалари ва бошқа материаллари учун;

«Совет Ўзбекистони» газетасининг Андижон область мухбири **Анорбой ҚУРОНБОЕВ**га — «Сув достони» очерклар туркуми учун. Бу очерклар «Коммунист» область газтетасида, «Шарқ юлдузи» журналида босилган ва алоҳида китоб ҳолида чоп этилган;

«Партия турмуши» — «Партийная жизнь» журнали бош редакторининг ўринбосари **Нина Исаковна САРАДЖЕВА**га — «Партия турмуши» — «Партийная жизнь» журналида эълон қилинган «Денгиз узра елкан», «Ҳамма нарса йўлдан бошланади», «Шаҳарлар ва одамлар» очерклари учун;

«Совет Қарақалпақстани» газета редакцияси партия турмуши бўлимининг мудири **Хўжабек СЕИТОВ**га — «Совет Қарақалпақстани» газетасида босилган чўлқуварлар ҳақидаги «Чўлга инъом этилган иқбол», «Бахти нурланган Ёнбошқалъа» очерклари учун;

Туркистон Ҳарбий округи «Фрунзевец» газетасининг редактори **Владислав Васильевич СТУЛОВСКИЙ**га — Шу газетада эълон қилинган «Хизмат жойи — Афғонистон» очерки учун.

Республика радиосининг Москвадаги ўз мухбири **Раҳимжон Аҳмедович СУЛТОНОВ**га — совет космонавтикаси муваффақиятларини пропаганда қилганлиги (Учувчи-космонавтлар тўғрисида «Космосда — Ўзбекистон вакили», «Звёздниййнинг оддий кунлари ва байрамлари», «Орбитада халқаро экипаж» деган очерклари ва репортажлари ҳамда бошқа материаллар) учун.

Бир қанча мақолаларнинг авторлари дипломлар билан мукофотланди.

Социалистик мусобақани энг яхши ёритганлиги учун конкурси юзасидан «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» газета редакцияси ва республика радиоси қишлоқ хўжалик бош редакцияси, «Правда Востока» газета редакцияси, «Ферганская правда» газета редакцияси, Самарқанд район «Шарқ тонгги» газета редакциясига мукофотлар ва дипломлар бериладиган бўлди.

«Ватанга 5 миллион 850 минг тонна «оқ олтин» етказиб берамиз» шиори остида ўтказилган конкурс юзасидан: «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» газета редакцияси коллективи, «Кашкадарьинская правда» ва «Тошкент ҳақиқати» область газеталари редакциялари, Каттақўрғон район «Зарафшон», Янгиқўрғон район «Меҳнат байроғи», Хўжаобод район «Шонли меҳнат» газета редакцияларининг коллективлари мукофотлар ва дипломлар билан тақдирландилар.

Ҳарбий-ватанпарварлик тематикасини энг яхши ёритганлиги учун конкурс юзасидан: «Наманган ҳақиқати» ва «Правда Востока» газета редакциялари коллективларига I даражали дипломлар ва мукофот;

«Ёш ленинчи» ва «Хоразм ҳақиқати» газета редакцияларининг коллективларига II даражали дипломлар ва мукофот;

Самарқанд область «Ленинский путь» ва Андижон область «Коммунист», Самарқанд область Советобод район «Советобод тонги» газета редакцияларининг коллективларига III даражали дипломлар ва мукофот бериладиган бўлди.

Район, шаҳар ва кўп тиражли газета редакцияларида оммавий ишларни энг яхши йўлга қўйганлиги учун М. И. Ульянова номидаги мукофот конкурси юзасидан:

Урганч район «Октябрь байроғи» газета редакцияси коллективига биринчи мукофот ва биринчи даражали диплом;

Сирдарё район «Сирдарё» ва Наманган район «Учқун» газета редакацияларининг коллективларига иккинчи мукофот ва иккинчи даражали дипломлар;

Пайариқ район «Коммунизм байроғи» газета редакцияси, «Средазкабель» бирлашмасининг «За электрификацию», СССР 50 йиллиги номли Тошкент Трактор заводининг «Тракторостроитель» кўп тиражли газета редакциялари коллективларига учинчи мукофот ва учинчи даражали дипломлар бериладиган бўлди.

Ўзбекистон ССР Журналистлар Союзи мукофотининг янги лауреатларини, ижодий конкурсларда ғолиб чиққан газета ва радио редакциялари коллективларини қизғин қутлаймиз.

ИЛМИЙ КОММУНИЗМ АСОСЧИСИ

Карл Маркс туғилган куннинг 163 йиллигига

Озод меҳнат йилномасига ишчилар синфининг қаҳрамонона курашининг ёрқин саҳифасини ёзган Карл Маркс туғилган кунга бугун 163 йил тўлди. Социализмни утопиядан фанга айлантирган Маркс таълимоти барча меҳнаткашларга социал ва озодлик учун курашда ғалабага эришишнинг ягона тўғри йўлини очиб берди.

Маркснинг таълимоти замон билан, кундалик ҳаёт практикаси билан узилмас алоқадор эканлигини қайд қилар эканмиз, революцион назария революцион тажриба йиғиндисидан ўсиб чиқади, деган ҳақиқатга яна бир карра ишонч ҳосил қиламиз.

Илмий коммунизм асосчисининг бутун ижодий фаолияти замоннинг ҳамма масалаларига фавқулодда сезгирлик билан ва пухта ҳозиржавобликнинг ажойиб намунасидир. У ўтган асрнинг 40—50 йилларида дўсти Ф. Энгельс билан биргаликда 1848—1849-йиллар революциясининг тажрибасини назарий жиҳатдан умумлаштириб, бу революция жамият ҳаётида, социал жараёнларнинг ривожланишида экономика жуда катта роль ўйнаяжагини аниқлаб берди.

Пролетариат қатъий илмий асосда ҳаракат қилиши учун экономиканинг жамият ҳаётига таъсирини билиб олиш, капитализмнинг иқтисодий қонунлари табиатини очиб бериш лозим эди. Шу мақсадда К. Маркс сиёсий иқтисод соҳасида кенг илмий тадқиқотлар олиб борди. 1857 йилда доҳий ўзининг қўшимча қиймат назариясини ишлаб чиқди. 1859 йилда «Сиёсий иқтисод танқидига доир» китобининг биринчи нашрида эса унинг айрим қисмларини товар ва пул ҳақидаги янги таълимот сифатида ёритди. 1867 йилга келиб «Капитал»нинг биринчи томини нашр этди. Бу классик асарда муаллиф ўз илмий изланишларининг натижасини моҳирлик билан талқин қилиб берди.

«Капитал» Маркснинг тарихни материалистик тушуниш ҳақидаги таълимотидан кейинги иккинчи буюк кашфиёт бўлиб, бу илмий жасорат сиёсий иқтисодда революцион ўзгариш бошланганлигидан дарак берди, социализмнинг утопиядан фанга айланишида ҳал қилувчи роль ўйнади. Тарих улуғ доҳийнинг капиталистик жамият муқаррар равишда ўз ўрнини социалистик жамиятга бўшатиб беради, деган концепцияси моддий кучга эга эканлигини яққол тасдиқлади.

Илмий коммунизм асосчилари К. Маркс ва Ф. Энгельс миллий масалани сифат жиҳатдан янги асосда ишлаб чиқдилар. Ўтган асрнинг 50-йилларида улар Европа, Осиё, Африка, Лотин Америкасидаги мазлум халқларни озод этиш вазифасини қўйдилари, бу уларнинг кишилик тарихи олдидаги катта хизматидир. К. Маркс шу мавзуга атаб Ҳиндистон, Туркия ҳақида, Европа мамлакатларининг Хитой, Эрон, Мексика, Марокашга қарши олиб борган мустамлакачилик урушлари тўғрисида, Ирландия ҳақида кўпгина мақолалар ва очерклар ёзди. Бу асарларда мустамлакачилик системасининг йирткич характери очиб ташланди, мустамлакачиликни тугатиш ишчилар синфининг манфаатига мосдир, пролетариатнинг мазлум халқлар курашини қўллаб-қувватлаши революцион ҳаракатнинг энг муҳим вазифасидир, деган хулоса чиқарилди.

К. Маркс Ф. Энгельс билан биргаликда пролетар интернационализми ҳақидаги таълимотни ишлаб чиқди. «Коммунистик партия манифести» асарида илгари сурилган «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» шиори эса ўша вақтдан буён ҳамон мағрур жаранглаб, жаҳондаги барча меҳнат аҳлларини буюк биродарликка даъват этиб келмоқда.

К. Маркс ва Ф. Энгельснинг миллий мустақиллик масалаларига оид асарлари улар ишининг буюк давомчиси В. И. Ленин асарларида янада ижодий ривожлантирилди. Бизнинг кунларда эса марксизм-ленинизмнинг озодлик ҳаракати тўғрисидаги таълимоти КПССнинг «учинчи дунё» мамлакатларига нисбатан сиёсатини ишлаб чиқишда назарий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Илмий коммунизм ғояларини пропаганда қилишга К. Маркс жуда катта эътибор берди. Ўша вақтларда, реакция ҳукм сурган даврда пролетар матбуоти суст ривожланган бўлиб, прогрессив буржуа даврий матбуотида ҳамкорлик қилишга тўғри келди. Бу иш ниҳоятда эпчил бўлишни, революцион ғояларни ана шу нашрлар учун маъқул бўлган шаклга солишни ва айни вақтда маслакдан чекинмай, ғоявий жиҳатдан мослашмасликни тақозо этар эди. Маркс худди шундай йўл тутиб, ҳукмрон синфларнинг талончилик сиёсатини, халққа қарши сиёсий системаларнинг реакцион моҳиятини усталик билан фош этди, ўқувчиларни ўз мантиқ кучи билан ижтимоий тузум муқаррар равишда ўзгаради деган фикрга олиб келди.

Улуғ доҳийнинг газетада мақола билан чиқишга қанчалик жиддий эътибор берганлигини айтиб ўтиш жоиздир. Моҳир публицист битта мақола ёзиш учун жуда катта тадқиқот ишлари олиб борар, кўпдан-кўп адабиётлар ҳамда турли-туман манбалардан — парламент ҳисоботлари, мемуарлар, статистика тўпламлари ва бошқа ҳужжатлардан синчиклаб фойдаланарди. Чунончи, Ҳиндистон ҳақидаги серияли мақолалари учун тўплаган факт ва рақамлари учта катта дафтарни ташкил этган. «Революцион Испания» номли циклли асарини ёзиш учун тўплаган манбаси, бешта дафтардан иборат бўлди.

К. Маркснинг публицистик чиқишлари ҳаётда юз бераётган воқеаларни, ҳодисаларни назарий жиҳатдан пухта умумлаштиришнинг ажойиб формаси, шаклланиб келаётган пролетар партиясининг стратегияси ва тактикасини ишлаб чиқиш воситаларидан бири бўлди. Маркснинг даврий матбуотда эълон қилинган асарлари марксистик социология ва тарихий фанни бойитди, тарихни материалистик тушунишни оммавий тус олдиришга яқиндан ёрдам берди. Владимир Ильичнинг, публицистнинг доимий иши — замоннинг тарихини ёзишдир, деган сўзлари ўз устозининг журналистик фаолиятига айниқса жуда мосдир.

К. Маркс илмий коммунизм проблемасини ишлаб чиқишга жуда катта ҳисса қўшди. Бу ўринда унинг олим сифатидаги фазилатлари ҳақида ҳам айтмасдан бўлмайди. Ф. Энгельс дўсти Карл Марксга ёзган хатларидан бирида: «Ўзинг муҳим деб билган китобларнинг бирортасини ҳам қўймай ўқиб чиқмагунингча ёзишга киришмайсан» деган эди. Гап шундаки, буюк олим ҳар бир предметни унинг тарихий келиб чиқиши, шарт-шароит нуқтаи назаридан пухта текшириб кўрар, бунинг натижасида янгидан-янги масалалар келиб чиқарди. У ер рентаси ҳақидаги бобнинг ўзини ишлаб чиқиш учун ибтидоий жамият тарихини, агрономия, Россия ва Америкада ҳукм сурган ерга тааллуқли бўлмаган муносабатларни, геология ва шу сингариларни жуда пухта ўрганди. Россиядаги ва шарқий Европа мамлакатларидаги социал проблемаларни ўрганиш мақсадида қадимги славян, рус ва серб тилларини ўрганди. Умуман марксизм-ленинизм асосчиларининг илмий изланишларига назар солсак, улар ўз асарларига юксак даражада танқидий муносабатда бўлганликлари, бу ҳол уларнинг асарларга чуқур ва ҳаётий мазмун бағишлаганлигини кўрамиз.

К. Маркс илм-фанни доимий ҳаракатда бўлган революцион куч деб биларди. Шунинг учун ҳам илмий асарларининг жамият тараққиётига қайта ўзгартирувчилик таъсир кўрсатиши учун кўп ишлар қилди. Маркс ва Энгельснинг бу борадаги анъаналари бизнинг кунларда янги-янги қирралар билан янада яшармоқда. КПССнинг назарий тафаккури марксизм—ленинизмни доимо янги ва муҳим хулосалар, қоидалар билан бойитмоқда. Бу ўринда ривожланган социализм концепциясининг ишлаб чиқилганлигини алоҳида таъкидламоқ лозим. Шундай бўлса-да, олимларимиз коммунистик қурилиш практикасини атрофлича ва чуқур ишлаб чиқиш борасида ҳали кўп иш қилишлари керак. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев илмий ижодиётдаги камчиликларни танқид қилиб, партия XXVI съездида бундай деди: «Файласуфлар ҳаётнинг янги ҳодисалари тўғрисида фикр юритиш ўрнига кўпинча исбот қилинган нарсани исботлаб ўтишни афзал кўрадилар. Социализм сиёсий иқтисодида ҳал этилиши лозим бўлган проблемалар оз эмас. Фан-техника революциясининг социал оқибатлари тобора кўпроқ эътибор талаб этади. Жамиятнинг сиёсий ҳаётидаги ҳодисаларни чуқур ва дадил анализ қилмоқ керак. Жамоатчилик фикри ҳали суст ўрганилмоқда».

КПСС XXVI съездининг қарорлари совет жамиятшунос олимлари олдига коммунистик қурилиш практикасини чуқур ўрганиш вазифасини қўйди. Бинобарин илмий коммунизм асосчиларининг илмий ижод методлари, уларнинг актуал илмий изланиш соҳасида тўплаган бой тажрибалари илм-фан аҳли учун ҳар доим катта тажриба мактаби ва буюк намуна бўлиб қолаверади.

В. Г. ЧЕБОТАРЕВА,
тарих фанлари доктори.

ЕМ-ХАШАКНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

Совхозимизда чорвачилик йил сайин ривожлантирилиб, маҳсулот етиштириш кўпайтирилмоқда. Бунда чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлаш ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Бу йил об-ҳаво ҳар қачонгидан кўп ем-хашак жамғариш имкониятини бермоқда, табиий ўт яхши ўсмоқда. Биз имконияти борича табиий ўтларни кўпроқ жамғаришни режалаб олдик.

Хўжалигимизда 640 тонна дон, 480 тонна маккажўхори дони тайёрлаш кўзда тутилмоқда. Ундан ташқари 2.400 тонна беда пичани, 4.000 тонна силос жамғарилади. Экинлар парвариши кучайтириляпти. Механизаторларимиздан Рустамжон Абляев, Ғофиржон Холматовлар озуқа экинларини энг яхши агротехника муддатларида парвариш қилмоқдалар.

45 гектар майдонда картошка етиштирамиз. Ҳосил йиғиштириб олиниши кезида картошка поясини ҳам озуқа учун сақлаймиз. Силос ва сенаж бостириладиган ҳандакларни ҳозирлаб қўймоқдамиз. Бутун имкониятларимизни икки йиллик план миқдорида ем-хашак жамғаришга сафарбар этамиз.

Р. АБДУРАҲИМОВ,
Янгиқўрғон район «Заркент» совхози бўлими бошқарувчиси.

Филиал иш бошлади

Наманганда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти умумий техника факультетининг мустақил филиали иш бошлади. 1981—1982 ўқув йилидан бошлаб филиалнинг кечки ва сиртқи бўлимларига студентлар қабул қилинади. Филиал кенг профилда мутахассислар тайёрлайди. Ҳозир бу ерда 23 та фан лабораториялари ташкил қилинди.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

Чорвачилик — зарбдор фронт

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДА

«Оқ олтин» колхози кўп тармоқли хўжалик. Колхоз меҳнатчилари деҳқончиликда, айниқса чорвачилик соҳасида йил сайин катта меҳнат ғалабаларини қўлга киритмоқдалар. Улар КПСС XXVI съезди қарорларини оғишмай амалга ошириш, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ўринлатиш учун астойдил курашмоқдалар. Тошлоқ район партия комитети бу хўжалик чорвадорларининг иш тажрибасини бошқа коллективларда ҳам кенг қўлланиш, шу асосда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтиришга алоҳида эътибор бермоқда.

«Оқ олтин» колхози Фарғона ва Марғилон шаҳарларига туташ. Бир маҳаллар колхозда ишчи кучининг етишмай қолишига шу ҳам важ қилиб кўрсатилар эди. Дарҳақиқат айрим колхозчилар шаҳарда ишлашни афзал кўриб, ўша ёққа қатнаб қолишганди. Айниқса, чорвачиликда одам етишмаслиги ишнинг тобора орқага кетишига сабаб бўларди. Чунки колхозда даромад бошқа хўжаликларга қараганда кам эди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти бундай аҳволга барҳам бериш, хўжалик илғорлар қаторидан жой олиши учун астойдил киришди. Правление раислигига ишчан, ташкилотчи коммунист А. Эгамбердиев сайланиши ишга туртки берди.

— Чорвачиликни ривожлантириш масаласи ҳар доим кун тартибида, — дейди Беруний номидаги республика Давлат мукофоти лауреати, колхоз правлениесининг раиси Абдулҳамид Эгамбердиев. — Дастлаб фермаларни малакали кадрлар билан таъминладик. Бошқа соҳадаги ўнлаб коммунистлар, комсомол аъзолари чорвадорлар сафига қўшилдилар. Сермеҳнат ишлар механизациялаштирилди. Мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилди. Қорамоллар зоти яхшиланди.

Бўрдоқичилик фермаси иши ҳам мақтовга лойиқ.

Раҳмонали Қирғизов кўп йиллардан буён шу фермада меҳнат қилиб, ҳурмат-эътибор топган кишилардан. Ёш чорвадорлар ундан кўп нарса ўрганишади. Унинг ҳалол меҳнатлари яқинда партия ва ҳукуматимиз томонидан Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. Қўчқорали Султонов, Хатамжон Ҳакимовлар ҳам ана шундай жонкуяр чорвадорлардан. Бу азаматлар 350 бош қорамолни бўрдоқига боқиб, ҳар бирининг кунига 800—1000 граммдан семиришига эришмоқдалар.

Фермада озиқлантириш, суғориш каби сермеҳнат юмушларнинг ҳаммаси механизациялаштирилган. Гўшт учун топширилаётган ҳар бош қорамолнинг ўртача вазни 550—600 килограммни ташкил этмоқда. Йиллик планни биринчи кварталдаёқ ортиғи билан ўринлатган хўжалик бўрдоқибоқарлари гўшт етиштиришни қизғин давом эттирмоқдалар.

Атиги ўн беш йил муқаддам 30 бош зотли сигир сотиб олинганини ҳозир область хўжаликларига йилига 200 бошдан зиёд сермаҳсул чорва моллар етказиб берилаётганига қиёсланса, колхоз чорвадорларининг юксалиш йўлидаги муваффақиятларидан бири яққол кўзга ташланади. Давр йилдан йилга чорвадорлар олдига янги ва катта талаблар қўйяпти. Фермалар малакали мутахассислар билан таъминланиши, замонавий техника воситалари билан жиҳозланиши ва чорванинг мустаҳкам озуқа базаси яратилиши маҳсулдорликни ошириш учун кифоя қилмаётгани сезилиб қолди. Шунинг учун маҳаллий сигирлар зотдор, сермаҳсул сигирларга алмаштирилди.

Тўққизинчи ва ўнинчи беш йиллик давомида ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда тўрт минг килограммдан сут соғиб олинди. Бу маҳаллий сигирлар маҳсулдорлигига нисбатан деярли икки ҳисса кўп демакдир. Илғорлар тажрибаси ҳали бу кўрсаткични яна ҳам ошириш имкониятлари мавжудлигини кўрсатмоқда. Раҳимахон Саримсоқова, Қурбонхон Тўхтарова, Ўғилхон Қодирова сингари моҳир соғувчилар ўтган йили ўз боқимларидаги сигирларнинг ҳар биридан 4500—4800 килограммдан сут соғиб олдилар. Улар ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида ҳар бош сигирдан 5000 килограммдан сут соғиб олишга астойдил енг шимарганлар. Чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган О. Йўлчиева, Р. Умрқулова, М. Охунова, К. Раҳмонова сингари сут соғувчилар ҳам ана шундай юксак марраларни эгаллаш учун курашяптилар.

Энди колхозда чорвадорлик пахтакорликдек шарафли касбга айланиб қолган. Чунки даромад сезиларли даражада ортди. Фермада оғир юмушлар механизациялашиб, мароқли бўлиб қолди. Ёшлар чорвадорлар давраси кенгайтиришяпти. Мисол учун, Усмон Мадҳошимовлар оиласини бу ерда чорвадорлар оиласи дейишади. Ўзи — молбоқар, турмуш йўлдоши Қаҳрамон она, республикада хизмат кўрсатган чорвадор Қурбонхон опа Тўхтарова — соғувчи, фарзандлари Йўлдош, Ҳасан Ҳусан, Анорхон ҳам чорвадорлик касбини танлаганлар.

Сут-товар фермаси дарвозасидан киришингиз билан одатдагидан бошқача манзарага дуч келасиз. Ҳамма нарса ўзига хос тартиб билан жойлаштирилган. Чорвадорлар ҳар тарафлама ғамхўрликдан баҳраманд. Икки чети гулзор асфальт йўл чорва бинолари томон олиб боради. Йўлнинг икки тарафида 300 ўринли клуб, кутубхона, магазин, новвойхона, чойхона, сартарошхона, чорвадорлар учун қурилган 15 дан зиёд уй-жой бинолари жойлашган. Бу ерни чорвадорларнинг ихчамгина «посёлкаси» дейиш мумкин. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ферма коллективининг унумли меҳнат қилиши ва яхши маданий ҳордиқ чиқариши учун барча шарт-шароитни яратишга мунтазам эътибор бераётир.

КПСС XXVI съезди ташаббускорликни ошириш, барча резерв ва имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланиш, озуқа етиштириш ва тайёрлашга эътиборни кучайтириш асосида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдек улкан вазифаларни белгилаб берди. Колхоз меҳнатчилари даладаги ва фермадаги ишларни талаблар даражасида ташкил этганлар. Ферма даладан бошланади, деган нақлга амал қилиниб озуқа экинлари экиш барвақт тугалланди. 22 гектар ердаги лавлаги, 253 гектар ердаги маккажўхори бир текис униб чиқди. Рўзмат Тешабоев бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадаси аъзолари экинлар парваришини бошлаб юбордилар. Механизатор Қодирали Турсунов, Набижон Ҳасанов, сувчи Холмат Йўлдошев. Ҳайитали Қобилов қатор ораларига биринчи ишлов беришни ва суғоришни муддатидан илгари туғаллашга ҳаракат қилмоқдалар. Бу йил хўжаликда 960 тонна ширали озуқа, 2730 тонна беда пичани, 1650 тонна маккажўхори дони етиштирилади.

— Оддий рационда ҳар бош сигирдан 4 минг килограммдан ортиқ сут соғиб олиш мумкин эмаслигини ҳисобга олиб, уларни мураккаб рацион билан парваришлашга ўтдик, — дейди бош зоотехник А. Турғунов. —Шунинг учун озуқа экинлари составини ҳам қайта кўриб чиқишга тўғри келди. 50 гектар ерга сули билан қўшиб сероқсил соя ўсимлиги экилди. Келгусида бу тўйимли озуқа экиладиган майдонлар яна ҳам кенгайтирилади.

Хўжаликда озуқа экинларининг серунум ерларга экилиши ҳам яхши самара беряпти. Ҳосилдорлик кўзда тутилганидан анча юқори бўлмоқда. Ўтган йили ҳар гектар арпадан 32 центнер, маккажўхоридан 80 центнердан дон, силос учун экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 700 центнердан кўк поя йиғиштириб олинди. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида 242 тонна гўшт, 890 тонна сут, 95 тонна жун, 250 минг дона тухум тайёрлашга аҳд қилган чорвадорлар бу йил икки йиллик миқдорида ем-хашак жамғариш, мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш учун курашмоқдалар.

А. ФОЗИЛОВ,
Тошкент олий партия мактабининг тингловчиси.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ИНДИРА ГАНДИНИНГ СУҲБАТИ

ДЕҲЛИ. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг Форс кўрфази районида хавфсизликни таъминлашга қаратилган ва жумладан, бу регионда ажнабийларнинг ҳарбий базаларини барпо этишдан воз кечишни, бу ерда ядро қуролини ва бошқа ҳар қандай оммавий қирғин қуролини жойлаштиришдан воз кечишни кўзда тутувчи таклифлари жуда жиддий эътиборга сазовор ва шунинг учун ҳам бу таклифларни Қувайтга ва Бирлашган араб амирликларига қиладиган визитим вақтида араб давлатларининг раҳбарлари билан муҳокама қилиш ниятим бор, деди Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди Дибайда чиқадиган «Халиж таймс» газетасининг мухбири билан суҳбатда.

И. Ганди АҚШ ташқи сиёсат йўлининг тутуруқсизлигини уқтириб ўтди. Американинг коммунизмни тийиб туришга қаратилган куч-ғайратлари шу пайтгача муваффақият қозонган эмас, — деб уқтирди у. — Бироқ нечундир айни мана шуни кўп кишилар унутиб қўймоқдалар. (ТАСС).

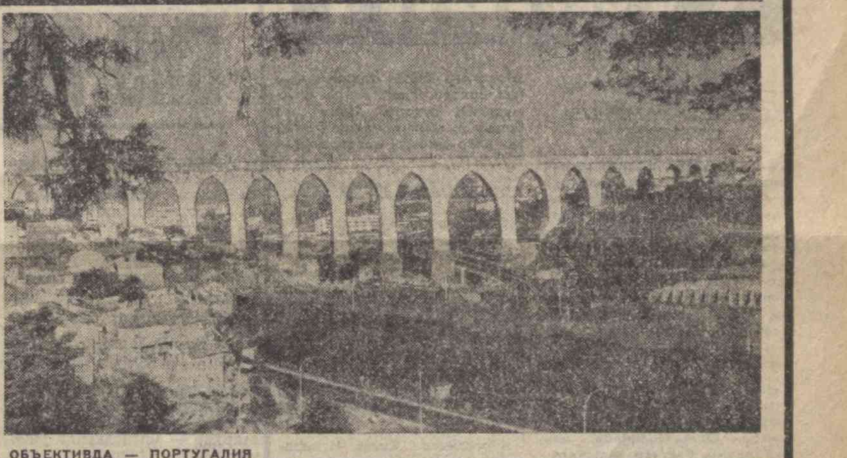

ОБЪЕКТИВДА — ПОРТУГАЛИЯ
Суратда: Лиссабонда XIII асрда қурилган осма сув қувури. В. Кошевой фотоси (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЯНГИ ТУРМУШ УЧУН

Вьетнам Социалистик Республикасида Миллат мажлисига, шунингдек вилоятларнинг ва марказга бўйсунувчи шаҳарларнинг халқ кенгашларига ўтказилган сайлов якунлари чиқарилди. Бу сайлов 1980 йил декабрида қабул қилинган ҳамда социалистик демократия принципларини ва Вьетнам Коммунистик партиясининг раҳбарлик ролини мустаҳкамлаб берган янги конституцияга тўла мувофиқ равишда ўтди.

Сайловчиларнинг мутлақ кўпчилиги миллий бирлик блокининг номзодлари учун овоз бердилар. Ишчилар, деҳқонлар, Вьетнам халқ армиясининг жангчилари, ватанпарвар зиёлилар социализм қуриш йўлини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларини якдиллик билан изҳор этдилар, шу йўлдаги ҳамма қийинчиликларни бартараф қилишга азму қарор берганликларини намойиш этдилар.

Бу йўл Вьетнам халқи учун ҳеч қачон енгил бўлган эмас. У мустамлакачиларга, ажнабий интервенциячиларга ва уларнинг гумашталарига қарши кўп йиллик қаҳрамонона курашда янги турмуш қуриш ҳуқуқини қўлга киритди. Француз мустамлакачиларининг мағлубиятидан кейин Вьетнамга бостириб кирган АҚШнинг 20 йиллик агрессияси оқибатлари шу пайтгача ҳам мамлакатнинг иқтисодий ва социал турмушида бир талай қийинчиликларни келтириб чиқармоқда. Чунки АҚШ Вьетнам халқининг революцион, озодлик курашини бостиришга уриниб, мамлакат жанубида Вьетнамга 7.850 минг тонна портловчи модда ёғдирган, 1 миллион 300 минг гектардан кўпроқ экинзорни ва 2 миллион 500 минг гектарга яқин ўрмонни химиявий воситалар билан йўқ қилиб юборган эди.

Шу сабабли Вьетнамда социализм қурилиши бениҳоя қийин иш бўлди. Бу иш мамлакат шимолида Америка империализмига қарши шиддатли қуролли кураш даврида бошланди. Шу вақтда Вьетнам жанубида эса Қўшма Штатлар энг мажруҳ шаклдаги янги мустамлакачилик ижтимоий-иқтисодий структурасини вужудга келтирган эди. Ўзининг социал уклади жиҳатидан бирбиридан мутлақо фарқ қиладиган мамлакатнинг шимоли билан жануби атиги олти йил муқаддам америкалик агрессорлар ва уларнинг малайлари қақшатқич зарбага учратилганидан кейин ягона давлат доирасида қайтадан бирлаштирилди.

Аммо ҳозир ҳам ВСРнинг бир талай душманлари бор, бу душманлар унинг тинч қурилишига ҳалақит беришга уринмоқда. Пекинлик гегемончилар, империалистик доиралар ва бошқа реакцион кучлар шулар жумласига киради. Бироқ республиканинг содиқ дўстлари ҳам кўп. Вьетнамга кенг миқёсда мадад ва ҳар томонлама ёрдам бериб келган ва бераётган Совет Иттифоқи ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар биринчи галда мана шу дўстлар жумласига кирадилар.

Мана шуларнинг ҳаммаси бутун мамлакат миқёсида биринчи бор ўтказилган сайловнинг жозибадор натижалари билан бир қаторда Вьетнамнинг янги турмуш қуришда бундан буён эришадиган муваффақиятлари гаровидир.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

РИМ. Италия жамоатчилигининг кенг табақалари орасида коммунистик матбуотнинг обрў-эътибори ошиб бормоқда.

«Унита» газетасининг хабар беришича, меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни 1 Майда Компартиянинг, Италия коммунистик ёшлар федерациясининг активлари ва газета дўстлари миллий уюшмасининг аъзолари ИКП ана шу матбуот органининг бир миллион нусхадан кўпроғини тарқатдилар.

БАЙРУТ. Байрутда чиқадиган «Ал-Ҳадаф» ҳафталик нашри Садатнинг НАТОга аъзо бўлиб кириш нияти ҳақидаги баёнотини Миср халқи ва бошқа араб халқларининг миллий манфаатларига хиёнат қилиш йўлидаги янги қадам деб баҳолади.

БУЭНОС-АЙРЕС. Чили коммунистлари «Сигло» газетаси саҳифаларидан Чили меҳнаткашларига мурожаат қилиб, Пиночетнинг манфур хунтасига қарши курашда маҳкамроқ жипслашишга даъват этди. Чили Компартияси марказий органининг яширин тарзда нашр этилган махсус Биринчи май сони Сантьягода ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида тарқатилди.

ТОКИО. Японияда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ҳамон қисқариб бормоқда. Ташқи савдо ва саноат министрлигининг маълумотларига кўра, март ойида саноат ишлаб чиқариши ҳажми шундан аввалги ойга нисбатан қариийб икки процент камайди.

СОЛСБЕРИ. Бизнинг мақсадимиз, деди Зимбабве бош министри Р. Мугабе, социал, ирқий ёки этник тенгсизликдан холи бўлган жамият қуришдан иборат. Р. Мугабе Маранделлас шаҳрида қишлоқ хўжалик институтини очиш маросимида нутқ сўзлади. Биз одамларни олий ёки паст ирқларга, жуда муҳим ёки муҳим бўлмаганларга ажратмаймиз, чунки биз тўла тенглик принципларига таянамиз, деб таъкидлади Р. Мугабе.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

ХАЛҚ БИРЛИГИ ВА ЖИПСЛИГИ НАМОЙИШИ

ПНОМПЕНЬ. Кампучия Халқ Республикаси миллат мажлисига 1 май куни ўтказилган умумий сайлов ғоят зўр сиёсий аҳамиятга молик воқеа, Кампучия революцияси ривожининг муҳим босқичи бўлди, деди Кампучия Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Хун Сен бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида.

Сайловда қатнашган кишиларнинг мутлақ кўпчилиги ишчилар синфи, деҳқонлар, ватанпарвар зиёлиларнинг намояндалари учун якдиллик билан овоз бердилар, деб уқтирди у. Бу факт халқ ҳокимиятининг обрў-эътибори юксаклигидан, мамлакат аҳолисининг сиёсий бирлигидан далолат беради.

АМЕРИКА МАЪМУРИЯТИДАГИ ИХТИЛОФЛАР

ВАШИНГТОН, 3 май (ТАСС). Америка матбуоти АҚШ маъмуриятидаги ихтилофларга кўп эътибор бермоқда. «Вашингтон пост» газетасининг ёзишича, маъмуриятнинг олий табақаларида ҳозир АҚШ давлат секретари А. Хейг «яхлит команданинг аъзоси сифатида ҳаракат қилмайдиган ўйинчи» сифатида ном чиқарди. У ўз хатти-ҳаракатлари ва гапсўзлари билан, газетанинг ибораси билан айтганда, маъмуриятнинг бошқа аъзоларини шу қадар ғижинтирдики, натижада у «оз бўлмаса ўзини-ўзи ёндириб юбориш даражасига етай деб қолди».

Кейинги кунларда, деб уқтирди «Вашингтон пост» газетаси, Хейг ҳар бир ишда етакчилик ролини ўйнашга интилиши билан бошқаларни бездириши орқали ўзининг сиёсий келажагини хавф остига қўйганини пайқаб қолганлиги энди кўриниб турибди. Президент Р. Рейганнинг қалин дўсти сенатор П. Лэксолт билан норасмий пайтида давлат секретари ҳокимликка қилган даъволари билан ўзига катта зарар етказганига иқрор бўлди ҳамда ўз хулқини тузатиб «команданинг ҳамма ўйин қоидаларига риоя этувчи итоатгўй ўйинчиси» бўлишни ваъда қилди. Менинг мана шу ниятимдан президент огоҳ қилинишини истар эдим, деди Хейг.

Натижада, деб ёзади газета, ҳозирги пайтда Хейг, АҚШ мудофаа министри К. Уайбергер, савдо министри М. Болдржи, президентнинг савдо музокараларидаги махсус вакили У. Брок ва Оқ уйнинг юқори лавозимдаги расмий кишилари ўртасида «муросаи мадора» ҳолати ўрнатилди.

«АКАХАТА» ГАЗЕТАСИНИНГ БАЙРАМИ

ТОКИО. Япония Компартиясининг марказий органи — «Акахата» газетасининг ҳар йилги байрами Япония пойтахти яқинидаги Тиофу шаҳарчасида «Қуролли кучларни кўпайтиришга, солиқларни оширишга чек қўйилсин!», «Йўқолсин Япония — Америка хавфсизлик шартномаси!», «Тинч, бетараф, қўшилмаган Япония тарафдоримиз, конституциянинг қайтадан кўриб чиқилишига қаршимиз!» шиорлари остида ўтди. Уч кун давом этадиган анъанавий тантаналарда мамлакат турли районларининг 50 мингдан ортиқ вакили иштирок этади.

(ТАСС).

СПОРТ

ОТЧОПАРДА ШОДИЁНА

Репортаж

Айём кунлари пахтакор ўлка пойтахтида зўр шодиёналик билан нишонланди. Бутун дунё меҳнаткашларининг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги халқаро бирдамлик куни — 1 Май Тинчлик, Меҳнат, Бахт байрамига айланди. В. И. Ленин номли майдонда бошланган тантаналар 2 май куни Тошкент отчопарида давом этди.

Энг йирик спорт масканларидан бири ҳисобланган Тошкент отчопарида улкан шодиёнадан дарак бериб, карнай-сурнайлар эрта тонгдаёқ наъра тортди. Байроқлар, алвонлар, транспарантлар ва ранг-баранг расмлар билан безатилган отчопар минглаб мухлислар билан гавжумлашди.

Меҳнаткашларнинг бирдамлиги кунига бағишланган спорт байрами тантанали равишда очилди. Байрам физкультурачиларнинг паради билан бошланди. Енгил атлетикачилар, гимнастикачилар, боксчилар, хоккейчилар саф тортиб ўтдилар. Улар орасида жаҳон, Европа, СССР биринчилигининг совриндорлари, халқаро классдаги спортчилар бор.

Маълумки, ўтган йили республикамиз олимпиадачилари улкан ютуқларни қўлга киритишди. Олимпиада чемпиони Юрий Ковшов, Эркин Шагаев, бронза медали совриндорлари — «Андижанка» чим хоккейчилари Л. Ахмерова, А. Хам, Н. Горбаткова, В. Задравних ва бошқаларнинг номлари спорт мухлисларига таниш. Сирдарёлик велосипедчи Александр Панфилов ҳам томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинди.

Машҳур спортчи, Мюнхен Олимпиадаси совриндори, халқаро классдаги спорт мастери Мамажон Исмоилов етакчилигида республика чавандозлари ҳам майдонга кириб келадилар. Кейинги йилларда чавандозларимиз катта ютуқларни қўлга киритдилар. Ўзбекистон чавандозлари катта мактаб йўлини босиб ўтиб, маҳоратларини тобора оширмоқдалар. Ҳозирги пайтда қарийб 70 чавандоз СССР спорт мастеридир. Минбар ёнидан Ўзбекистон ДОСААФчилари ҳам ўтишди.

Шундан кейин ўқувчи-спортчиларнинг оммавий чиқишлари бўлди. Ёш спортчиларнинг назокатли ҳаракатлари томошабинларни қойил қолдирди. Бошқа турдаги спортчилар ҳам ўз маҳоратларини намойиш этишди.

Мухлислар интизорлик билан кутаётган спорт мусобақалари ҳам бошланди. Халқимизнинг севимли чавандозлик ўйинларидан бири — «Қиз қувмоқ» баҳсида Елена ва Валерий Харченколар ғолиб чиқишди. Чавандозлик олий маҳорати мактаби талабаларининг намунали чиқишлари яхши таассурот қолдирди. Москва Олимпиадаси ўйинларида Юрий Ковшовга олтин медаль келтирган «Игрок» лақабли отда ёш спортчи Полина Заморуева ўз маҳоратини намойиш этди.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал Собир Раҳимов соврини учун тўсиқлардан ошиб ўтиш мусобақаларига яхши тайёргарлик кўрган тошкентлик Мирзаахмад Мусаев ғолиб чиқди. 1800 метрга ўтказилган беллашувда моҳир чавандоз Сергей Левадний зафар қучди. «Биринчи Май» соврини учун 1600 метрга ўтказилган пойгада қозоғистонлик Геннадий Ерастов, 2 минг метрли масофага бўлган мусобақада Г. Курдашев ғолиблик қилдилар. Юрий Бабич эса «Халқлар дўстлиги» соврини учун 1600 метрлик масофага ўтказилган мусобақада маррага биринчи бўлиб келди. Тошкент шаҳри совринини жиззахлик А. Абдураҳмонов қўлга киритди.

Томошабинлар ДОСААФ хизмат итлари клуби спортчиларининг чиқишларини ҳам қизғин кутиб олишди. ДОСААФ авиамоделчилари эса «Ҳаво жанги» машқларини маҳорат билан намойиш этишди. ДОСААФ спортчиларининг техник спорт турлари бўйича ўтказган мусобақалари ҳам мароқли бўлди.

Спорт курашларига бой мусобақалар томошабинларда завқ уйғотди. Улар шу куни жуда яхши хордиқ чиқаришди. Отчопарда шунингдек, дорбозларнинг чиқишлари, духовой оркестр ва халқ чолғу асбоблари ансамбллари, санъат усталари ва бадиий ҳаваскорлар иштирокидаги концертлар бўлди.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

Суратларда: Тошкент отчопаридаги спорт байрамидан лавҳалар.

А. ТЎРАЕВ фотолари.

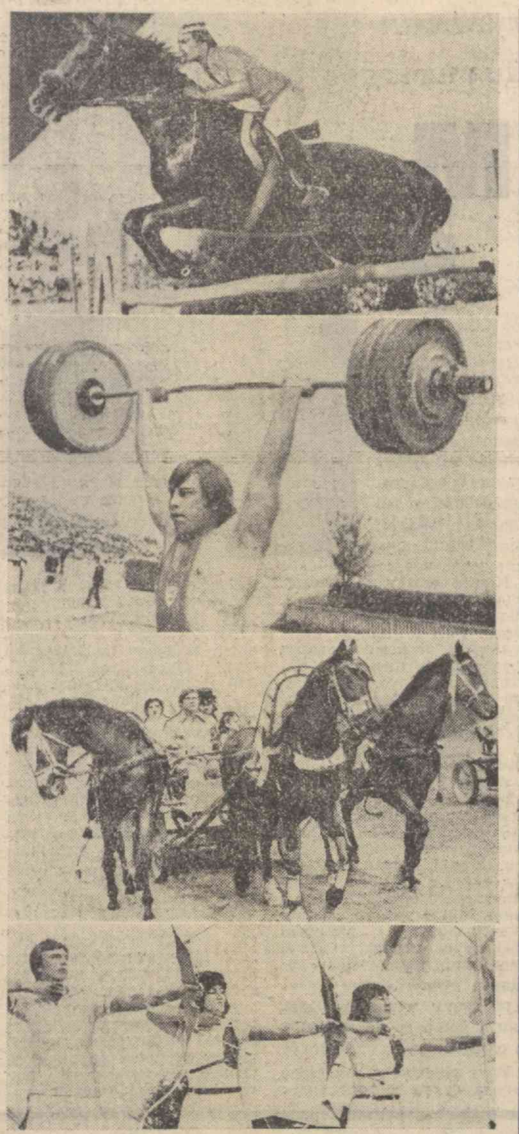

ЭРКИННИНГ ҲИССАСИ

СУВ ТУПИ. Лос-Анжелос яқинидаги Лонг-Бич оромгоҳ шаҳрида жаҳон кубоги учун ўтказилган мусобақалар якунланди. Совет ватерполчилари якунловчи ўйинни Куба командаси билан ўтказиб (8:3), биринчи ўринни эгалладилар. СССР терма командасининг жаҳон кубогини қўлга киритишига Москва Олимпиадасининг чемпиони, тошкентлик моҳир ватерполчи Эркин Шагаев ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди. Югославия ва Куба командалари иккинчи ҳамда учинчи ўринни эгалладилар.

БАҲСЛАР. МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Буюк Ғалабанинг 36 йиллигига бағишланган кросс мусобақалари Тошкент шаҳар кўчаларида ўтказилди. 45 командадан иборат мингдан зиёд югурувчи марра сари интилди. Йигитлар 16 босқич бўйича куч синашган бўлсалар, қизлар 7 босқичда баҳслашдилар. Москва Олимпиадасининг иштирокчиси тошкентлик А. Харлов шахсий ҳисобда зафар қучди. Умумкоманда ҳисобида Тошкент жисмоний тарбия институти коллективи муваффақият қозонди.

ФУТБОЛ. Олий лига командаларининг еттинчи тур учрашувларида қуйидаги ҳисоблар қайд этилди. СКА — «Арарат» — 0:0, «Қайрат» — «Динамо» (Мн) — 1:0, «Спартак» — «Динамо» (М) — 1:2, «Динамо» (К) — «Торпедо» — 1:0, «Пахтакор» — «Зенит» — 0:1, «Черноморец» — ЦСКА — 2:3, «Днепр» — «Кубань» — 0:1, «Шахтёр» — «Таврия» — 3:0, «Нефтчи» — «Динамо» (Тб) — 1:0. Ҳозир киевлик динамочилар ўн очко билан пешқадамлик қилмоқдалар.

Биринчи лига коллективлари ўртасида навбатдаги тур ўйинлари бўлди. Жиззахнинг «Бўстон» командаси Ворошиловградда маҳаллий «Заря» коллективи (0:2) билан куч синашди. Иккинчи лиганинг Ўзбекистон зонасида ўтказилган олтинчи тур ўйинларидан сўнг «Янгиер» ўн очко билан олдинда бормоқда. «Нефтяник» ва самарқандлик динамочилар ҳисобида тўққизтадан очко бор.

Михаил Александрович СОРОКИН

1970 йилдан КПСС аъзоси, пахтачилик соҳасидаги таниқли олим, Ленин орденли ва Халқлар дўстлиги орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти (СоюзНИХИ) директори ўринбосари Михаил Александрович Сорокин 2 май куни тўсатдан вафот этди.

М. А. Сорокин 1935 йилда Самарқанд областининг Пахтакор (ҳозирги Пахтачи) районида ишчи оиласида туғилди. 1953 йили В. В. Куйбишев номли Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги институтига (ҳозирги Самарқанд қишлоқ хўжалик институти) ўқишга кирди ва 1958 йили ўқишни тугатиб, агроном ихтисосини эгаллади. Самарқанд областининг «Ударник» совхозида ишни агрономликдан бошлаган М. А. Сорокин 1961 йилдан то умрининг охиригача СоюзНИХИда ишлади, аввал кичик, сўнгра катта илмий ходим, илмий котиб бўлди.

1963 йилда сиртқи аспирантурага кириб, 1967 йили уни тугатди. Бир йилдан сўнг муваффақиятли суратда диссертация ёқлаб, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олишга муваффақ бўлди. 1973 йилдан буён институт директори ўринбосари бўлиб ишлаб келмоқда эди.

М. А. Сорокин институтда ишлаган даврида бир майдондан аралаш, такрорий ва оралиқ экинлар экиш йўли билан ҳам озуқани кўпайтириш, ҳам пахтачиликка алмашлаб экишни жорий этиш устида катта тадқиқот олиб борди. Суғориладиган деҳқончиликда озуқа экинлари етиштиришнинг агротадбирларини ишлаб чиқди. М. А. Сорокин кўп йиллик тажрибалар давомида алмашлаб экишда тупроқ маҳсулдорлиги ҳамда ғўза ҳосилдорлигига таъсир этувчи турли омилларни ўрганди.

Институтда ишлаган кезлари пахтачиликда алмашлаб экиш ва ғўза агротехникаси масалалари бўйича юзга яқин илмий иш эълон қилди. У пахтачиликнинг кўпгина муаммоларини ҳал этишда зукколик кўрсатди.

М. А. Сорокин ажойиб ўртоқ эди, малакали кадрлар — фан кандидатлари тайёрлашда фаол қатнашди, илм-фан ютуқларини сабот билан тарғиб қилди ва уларнинг пахтачиликка жорий этилиши ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келди. Ватан олдидаги хизматлари учун М. А. Сорокин «Ҳурмат Белгиси» ордени, медаллар ва ёрлиқлар билан тақдирланган эди.

Ажойиб олим, ўртоқ ва дўстимизнинг порлоқ хотираси ҳамиша қалбимизда сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

АХБОРОТ

САМАРҚАНД

ТАНГАЛАР ТАРИХДАН СЎЗЛАЙДИ

Тилла, кумуш, бронза ва мис тангалар ўтмиш маданияти ва санъати ҳақида қимматли маълумотлар беради. Яқинда Каттақўрғон район «Ленинизм» совхозининг Меликхўжа қишлоғи атрофидаги қўриқ ерларни ўзлаштириш пайтида топилган мис тангалар ҳам ўзбек халқи тарихи ҳақидаги тасаввурни бойитишда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиздир.

Ноёб топилдиқни қўлга киритишда Каттақўрғон шаҳар ўлкашунослик музейининг директори Олим Жалилов, илмий ходим Бахтиёр Мажидов, Абдулла Тўқай номидаги 59-мактаб ўқитувчилари археологларга яқиндан ёрдам кўрсатишди. Улар IX—X асрларда муомалада бўлган, бир неча юз йил тупроқ остида ётган тангаларни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси археология институтига топширишди.

Институт илмий ходими Ғ. Вафоевнинг ҳикоя қилишича, қадимда танга зарб этиш бирор ҳокимият, сулола ёки ҳукмдорнинг мавқеи билан боғлиқ бўлган. Меликхўжа тангалари Мовароуннаҳр ва Хуросонда кўп йиллар ҳукмронлик қилган тоҳирийлар ва сомонийлар маданиятига бориб тақалади ҳамда ҳар икки сулола тарихини ўрганишда археологлар билан тарихчиларга қўл келади. Улар ичида Самарқанд, Бухоро, Шош ва бошқа шаҳарлар муҳри бўлган тангалар айниқса алоҳида ўрин тутади.

ЖОЗИБАЛИ БЎЁҚЛАР

Самарқанддаги Акмал Икромов номли Ўзбекистон ССР маданияти ва санъати тарихи республика музейининг залида мамлакат ёш рассомлари асарлари кўргазмаси зўр муваффақият билан намойиш этилмоқда. Кўргазмани СССР Маданият министрлиги, СССР Рассомлар союзи, ВЛКСМ Марказий Комитети, Ўзбекистон Рассомлар союзи ҳамкорликда уюштирди.

Кўргазмага Совет Иттифоқининг турли шаҳарлари — Москва, Ленинград, Киев, Тошкент ва бошқа жойларида яшаб ижод қилувчи қирқдан ортиқ ёш рассомнинг графика, манзара, натюрморт жанридаги ғоявий-бадиий жиҳатдан мукаммал асарлари қўйилган. Тасвирий санъат ихлосмандлари катта қизиқиш билан томоша қилаётган бу асарларда ёш рассомлар меҳнаткаш инсонни улуғлашга, совет кишисининг бой маънавий қиёфасини очиб беришга, она-Ватанимиз табиатининг такрорланмас гўзалликларини тўлақонли тасвирлашга интилганлар.

А. ДИЛМУРОДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИ — ОММАГА!

Андижон область партия ташкилотлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди материалларини меҳнаткашлар ўртасида атрофлича пропаганда қилмоқдалар. «Билим» жамияти шаҳар ва район ташкилотлари бу ишда айниқса фаол қатнашаётирлар. Лекторлар саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозларда КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, ўн биринчи беш йилликда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг актуал проблемалари ҳақида мазмунли лекциялар билан чиқмоқдалар.

Ҳозиргача меҳнат коллективлари, маҳаллаларда 23 мингдан зиёд лекция ўқилди. Тажрибали сўз усталаридан Ғ. Абдуллаев, Қ. Усмонов, Ҳ. Ҳакимов, А. Дўстматов, Л. Бурнашев, М. Аҳмаджонов, Ч. Темиров, Ш. Валиев, Э. Юсупов ва бошқа лекторлар ўқиган лекциялар тингловчиларда айниқса катта қизиқиш уйғотмоқда.

Н. ИНОҚОВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг жамоатчи мухбири.

Совет турмуш тарзи

БИЗ ШУНДАЙ ЯШАЙМИЗ

Бригадир Латифжон Қодиров билан суҳбатлашиб, шийпонга етиб келганимизда велосипед минган почтальон йигит бир тўп газеталарни унга топширар экан, «Сизга хат ҳам бор» деб қўшиб қўйди. Латифжон шу ердаёқ конвертни қўлга олди, бир зумда кўз югуртирди-да:

— Ҳа, Володядан, — деб кулимсираб қўйди.

«Салом, дўстим!» — деб бошланарди хат ва одатдаги салом-аликдан сўнг давом этарди, — чигитларинг униб чиқдими? Ниҳолларни дўл урмаяптими? Қум шамоли кўмиб ташламаяптими?

Биз, Ира иккаламиз бу ёқда сизларнинг ютуқларингиздан беҳад қувониб юрибмиз. Эшитдик, Ўзбекистон ўтган йили 6 миллион тонналик маррани босиб ўтибди. Ғоят қувондик. Чунки бу ғалабада сенинг ҳам озми-кўпми ҳиссанг бор-да!...»

Сезиб турибман, хаёл пахтакор йигитни йироқларга, Узоқ Шарққа, Тинч океанининг мовий тўлқинлари мавж уриб турган соҳилларига, кўз илғамас ўлкаларга, олис йилларга етаклади.

Ҳарбий дўстликни, қуролдошликни муқаддас дейдилар. Бу гапда муболаға йўқ. Олтинкўллик пахтакорнинг ўғли Латифжон Қодиров ва Новокузнецк шаҳридан пўлат қуювчининг ўғли Владимир Аксёнов 60-йилларнинг бошида Узоқ Шарқда, Тинч океани қирғоғида бирга хизмат қилган эдилар. Матрослик йилларида кўп оғир-енгилликни бирга тортишди. Йиллар ўтиши билан уларнинг дўстлиги мустаҳкамланди. Ҳарбий хизматни тугатганда, эса улар худди қадрдон ака-укалардек хайрлашдилар.

— Сени Андижонда кутаман., — деб қолган эди ўшанда Латифжон. — Бир меҳмон бўлиб кел.

Орадан йиллар ўтди. Латифжон Олтинкўл районига келиб, ўзининг «Коммуна» колхозида бир неча йил комсомол комитетининг секретари бўлиб ишлади. Сўнгра эса 1972 йилда ташаббускор чўлқуварлар сафида Марказий Фарғонага йўл олди. Комсомолобод районидаги «Оқ олтин» совхозида пахтачилик бригадасига бошчилик қила бошлади.

Мана, тўққиз йилдирки, у ўша ишида, ўз бригадасида, ҳосилдорликни 12 центнердан 28 центнерга кўтарди.

Етмиш еттинчи йилнинг саратонида унга телеграмма кўтариб келиб қолишди. «Москва поездининг 6-вагонида боряпмиз, кутиб ол. Володя» деб ёзилган эди унда. Латифжоннинг қувончдан боши осмонга етди...

Эндиликда Новокузнецк металлургия заводининг таниқли пўлат қуювчиси бўлиб қолган Владимир Аксёнов ўз дўстини йўқлаб турмуш ўртоғи билан келган эди. Икки собиқ матрос Андижон вокзалида бир-бирларининг қучоқларига отилдилар.

Йўл бўйи уларнинг бири қўйиб, бири сўзлар, дўстлари, танишлари ҳақида суриштиришар, гаплашиб тўймас эдилар.

Ўша куни кечқурун Латифжоннинг совхоз марказидаги шинамгина уйига хўжалик раҳбарлари, қўни-қўшнилар, ошна-оғайнилар йиғилишди.

— Пахтакорнинг меҳнати ҳақиқатан ҳам машаққатли ва шарафли эканлигига энди ишондим, — деди Владимир Иванович, — бугун далаларни кезиб, буни ўз кўзим билан кўрдим. Дўстим ана шундай мўътабар касб эгаси эканлигидан беҳад бахтиёрман.

Володя ва Ирина ўшанда бир ҳафта меҳмон бўлишди. Совхоз дирекцияси Латифжонга қисқа муддатли отпуска берди. Шоҳимардонни, Арслонбобни, бошқа табиати диққатга сазовор жойларни бориб кўришди. Ўз дўстининг заводда обрўли пўлат эритувчи бўлиб, қатор-қатор орденлар эгаси, шаҳар Советининг депутати эканлигини Латифжон йўл-йўлакай шу саёҳат давомида Иринадан билиб олди.

— Ўзбекистонни қайноқ ўлка дейдилар, — Владимир Иванович кетар олдидан Латифжон билан хайрлашар экан, аэропортда ана шу гапларни айтди, — бу қайноқлиги қуёшдан кўра одамларнинг қалби оловлигидан, меҳрибонлигидан, жонкуярлигидан, дилкашлигидан бўлса керак.

Володя ва Ирина Латифжонни Новокузнецкка бир келиб-кетишга таклиф қилдилар. Шундан бери оралларидан хат узилмайди. Мана, бугун яна янги мактуб.

Баҳор қуёшидан баҳра олиб, ер бағрини ёриб чиққан ниҳоллар эгатларда солдатлардек саф тортиб турибди. Биз бригадир билан йўл ёқалаб бормоқдамиз. Узоқларда, карта бошида трактор кўринди. Бригадада иккинчи ишлов бошлаб юборилган эди.

Латифжон хаёли назар билан узоқларга тикилди.

— Кўз тегмасин, бу йил ҳам пахта яхши бўлади. Чигитни ўтган йилгидан ўн кун аввал экдик. Демак, гектар бошига беш центнердан ҳосил қўшилади.

Сўнг, бир нарса хаёлига келди, шекилли, жимиб қолди-да, қўшиб қўйди.

— Бу йил катта ҳосил кўтармасак ҳам бўлмайди-да, ўзи! Куздами, қишдами Новокузнецкка, Володянинг ёнига боришни ният қилиб турибман. Қанчадан ҳосил олдинг деб сўрайди у... Ҳа, албатта, сўрайди...

Қ. СОБИРОВ,
Андижон область, Комсомолобод райони.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМЛИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

ПРОФЕССОР-ЎҚИТУВЧИЛАР СОСТАВИДАГИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра мудирлари: амалий геодезия, техник кибернетика, йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш, саноат ва граждан қурилиши (фан доктори, профессор, фан кандидатлари, доцентлар);

кафедра профессори: физик-электроника (0,5 ставка);

кафедра доцентлари: қурилишни ташкил этиш ва экономика, машинасозлик саноатини ташкил этиш ва экономика, пайвандлаб ишлаб чиқариш технологияси ва ускуналари, саноат электроникаси, химия машинасозлиги, жараёнлар ва аппаратлар, машина ва механизмлар назарияси, физика, қишлоқ хўжалик машиналари, машинасозлик технологияси (0,5 ставка), экспериментал ва назарий физика (3 ўрин), электр системалари ва тармоқлари, илмий коммунизм (ўзбек тилида), машина деталлари (ўзбек тилида), асослар ва пойдеворлар, ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар, қурилиш механикаси ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги, электр изоляцион ва кабель техникаси;

кафедра катта ўқитувчилари: техник кибернетика (2), олий математиканинг махсус боблари, қурилиш механикаси ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги (2), спорт, геология, инглиз тили (2), биринчи олий математика (3), чет тиллари (2), материаллар қаршилиги, физика (тайёрлов бўлимида ишлаш учун), ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар, электр станциялари, сиёсий иқтисод, гидрогеология ва инженерлик геологияси;

кафедра ассистентлари: физик химия, қурилишни ташкил этиш ва экономика, архитектура назарияси ва тарихи, ахборот-ўлчов техникаси, иккинчи олий математика, электр тармоқлари ва системалари, илмий коммунизм (2), физика, умумий химия, физика (тайёрлов бўлимида ишлаш учун), назарий механика (3, иккитаси ўзбек тилида), геология-қидирув ишларини ва нефть-газ саноатини ташкил этиш ҳамда экономика (2), сиёсий иқтисод (2);

кафедра ўқитувчилари: инглиз тили (2), биринчи рус тили, чет тиллари (2).

ИНЖЕНЕР-ТЕХНИКА ХОДИМЛАРИНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ФАКУЛЬТЕТИГА

кафедра катта ўқитувчилари: қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва бошқариш курси учун, саноат ишлаб чиқаришини планлаштириш ва экономика курси учун.

КЕЧКИ-СИРТҚИ БЎЛИМГА
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: бинолар конструкцияси, фалсафа, КПСС тарихи;

кафедра катта ўқитувчилари: илмий коммунизм (2);

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи (2).

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

кафедра доценти: физика.

ЗАРАФШОН ШАҲРИДА

кафедра мудири: умуминженерлик фанлари (фан доктори, профессор, фан кандидати, доцент);

кафедра катта ўқитувчиси: физика (Учқудуқ шаҳрида ишлаш учун);

кафедра ассистенти: умуминженерлик фанлари (Учқудуқ шаҳрида ишлаш учун).

НАВОИЙ ШАҲРИДА

кафедра катта ўқитувчилари: техник механика, физика (2), чизма геометрия ва чизмачилик.

БЕКОБОД ШАҲРИДА

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи, рус тили, физика (тайёрлов бўлимида ишлаш учун).

АНГРЕН ШАҲРИДА

кафедра доценти: химия ва химиявий технология;

кафедра катта ўқитувчилари: химия ва химиявий технология (2), саноат ва граждан қурилиши (4), умумтехника фанлари;

кафедра ассистентлари: умумтехника фанлари, марксизм-ленинизм.

НАМАНГАН ШАҲРИДА

кафедра мудири: умумтаълим фанлари (фан доктори, профессор, фан кандидати, доцент);

кафедра ассистенти: умумтехника фанлари;

кафедра ўқитувчиси: умумтаълим фанлари.

КОНКУРС МУДДАТИ — 15 МАЙГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Навоий кўчаси, 13-уй, 49-хона.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ САНЪАТ МУЗЕЙИ

СССР халқ рассоми, СССР Рассомлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг лауреати Урол ТАНСИҚБОЕВнинг яшаган ва ижод қилган

УЙ-МУЗЕЙИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Музей соат 11.00 дан 18.00 гач ишлайди.

Душанба, сешанба — дам олиш куни.

КИРИШ БЕПУЛ.

Музей адреси: Тошкент шаҳри, 1-Черданцев массиви, 5-уй, (17, 18-трамвайларнинг «Химия институти» бекати). Телефон: 62-62-30.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАР ИНСТИТУТИ

1981—82 ўқув йили учун профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра профессори (фан доктори): машина деталлари ва машиналар ҳамда механизмлар назарияси;

кафедра доценти: автомобилларни ишлаб чиқариш ва ремонт қилиш;

кафедра катта ўқитувчиси: физика (ўзбек тилида);

кафедра ассистентлари: материаллар қаршилиги (ўзбек тилида), йўл машиналари ва ускуналари, физика (ўзбек тилида).

КОНКУРС МУДДАТИ — 11 майгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, К. Маркс кўчаси, 32-уй, кадрлар бўлими.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/V да **Инқилоб тонги** (19.30), 6/V да **Абу Али ибн Сино.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/V да **Тўйдан олдин томоша.**

В. В. КУЙБИШЕВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доценти: химия;

кафедра катта ўқитувчилари: савдо оргтехникаси, савдо экономикаси (ярим ставка).

КОНКУРС МУДДАТИ — 13 майгача.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

5 май соат 19.00 да СССР биринчилиги учун олий лиганинг «ДИНАМО» Минск) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениеси ва СССР Адабиёт фондининг Ўзбекистон бўлими СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси М. Икромовга отаси

Икром РАҲМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Концерт. 10.50 — [illegible]. 11.20 — Бадиий фильм. 11.55 — [illegible]. 12.20 [illegible]. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.15 — [illegible]. 17.00 — Фильм-концерт. 17.30 — [illegible]. 18.00 — [illegible]. 18.45 — [illegible]. 19.30 — [illegible]. 20.15 — [illegible]. 21.00 — Время. 21.35 — [illegible] халқаро музика фестивалининг очилишига бағишланган концерт. Танаффус пайтида [illegible].

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

[illegible] — Фильм-концерт. 12.00 [illegible]. 18.00 — Камалак. 18.30 — Матбуот кунига бағишланган [illegible]. 19.00 — [illegible] «Пахтакор» — «Динамо» (Минск). Танаффус пайтида ахборот. 20.50 — Ахборот. 21.10 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 21.30 — Время. 22.05 — Журналист. Бадиий фильм. 2-серия.

II.

18.40 — [illegible]. 19.00 — [illegible]. 19.30 — [illegible]. 20.00 — [illegible]. 20.30 — [illegible]. 20.50 — [illegible]. 21.30 — [illegible] Телефильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — Матбуот ходимлари, сизлар учун. 9.05 — [illegible]. [illegible] Ўзбекистон ССР Журналистлар союзи правлениеси раиси [illegible] суҳбати. 12.10 — [illegible]. 13.00 — [illegible]. 14.00 — [illegible]. 15.00 — [illegible]. 19.25 — Футбол. «Пахтакор» — «Динамо» (Мн). 21.00 — [illegible]. 22.30 — Матбуот ходимларининг [illegible] Достонларда битган гулистон.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; [illegible]; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, [illegible] пропагандаси — 32-53-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро [illegible] 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, [illegible]-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар [illegible] — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар [illegible]; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — [illegible] 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02955. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 103.